

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Vasaris - February 15, 1990 Nr.7

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuva Tėvynė mūsų ...

L. Vasausko nuotr.

Vasario Šešioliktoji Seniai buvo tokia viltinga

Vytautas Meškauskas

Tai ne prakalba nepriklausomybės paminėjimui. Nūdien jos nereikia. Užtenka tik prisiminti metų pradžios įvykius. Gorbačiovas Lietuvoje! Atkalbėti nuo nepriklausomybės siekio. Pasaulinė spauda, kurią tiek ilgai įtarė 'tylos sąmokslu' prieš mus, dabar visai nesigaili vietos mūsų bylai.

Nieko Lietuvoje nepesęs Gorbačiovas ją perduoda kompartijos Centro Komitetui. Bet jo 249 nariai suvažiavę į Maskvą turi kitų rūpesčių. Kas ketvirtas jų jau virš 70 metų amžiaus, kada norima daugiau ramybės negu veiksmo. Posėdžiai slapsti, nors daugelio kalbų tekstai vėliau paskelbiami. Jie pilni susijaudinimo, praeities ir perestroikos kritikos, bet šykštūs pasiūlymų atečiai. Po posėdžių įvykusioje spaudos konferencijoje A. I. Lukianovas, vienas iš Aukščiausios Tarybos vicepirmininkų, atsakydamas į klausimą paaiškina, kad Lietuvos kompartijai bus duota proga apsvastyti savo pašalinimo iš visasąjunginės kompartijos klausimą ir grįžti į pastarosios glėbį. Toks paraginimas sustiprintas grąsinimui nutraukti paramą iš visasąjunginės partijos izdo, kuris, suprantama, yra labai

turtingas.

Kadangi posėdžių metu nieko konkretaus neatsitiko jie buvo slapti, pasaulinė spauda vėl - didesnę negu buvo galima laukti - dėmesį skyrė Lietuvai. Algirdas Brazauskas buvo filmuojamas, fotografuojamas ir cituojamas. Privaciai naujieji lietuvių politikai buvo patenkinti. Žodžiais jie buvo išbarti, tačiau logika kalbėjo jų užimtų pozicijų naudai. Gorbačiovas paskutinės savo viešnagės Lietuvoje dieną sutiko, kad konstitucijos kompartijai atiduota vadovavimo teisė iš tikro nieko gero neduoda. CK suvažiavime jis pats pasiūlė panaikinti tą teisę duodantį 6-tą straipsnį, ką jau padarė Lietuvos Aukščiausioji Taryba, kur praktiškai jau pradėjo organizuoti kitos partijos. Kaip nežiūrėti, tai jau žingsnis prie didesnės apsisprendimo teisės.

Iš toliau žiūrėdamas N. Y. TIMES Maskvos biuro šefas P. Keller galvoja, kad stipriausias Gorbačiovo priešas yra ne koks asmuo ar grupė, bet bendras chaosas. Zbigniev Brzezinski netiki, kad tas chaosas greitai pasibaigtų. Skilimas partijoje ir visuomenėje turėtų didėti.

(Nukelta į 3 psl.)

Commonwealth of Pennsylvania

Governor's Office

PROCLAMATION

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY
February 16, 1990

There are winds of change blowing across the Baltic. In the streets of Vilnius, the word on everyone's lips is "freedom." No longer is Lithuanian independence merely a whispered dream, discussed in secret. Now, Lithuanians wave the tricolor flag proudly: Yellow -- for the fields of ripening wheat, representing freedom from want; Green -- for the lush forests, symbolizing hope; and Red -- the color of flowers, standing for love of country.

Pennsylvania is proud of its many Lithuanian and Lithuanian-American men and women. Lithuanians have resided on these shores since the 17th century, and Pennsylvania was the first state in the nation to have a fully-established Lithuanian community, when four Lithuanian men settled in Danville, Montour County, in 1869. Over the past 130 years, Pennsylvania has been home to over a half-million people of Lithuanian descent.

This year, Lithuanians around the world will celebrate the 72nd anniversary of the restoration of Lithuanian independence. As we look over the history of our Commonwealth and country -- from Father Demetrius Gallitzin, the first Roman Catholic priest to take his vows in the United States and founder of the town of Loretto in Cambria County, to Victor Brenner, who designed the Lincoln-head penny -- we can see that Lithuanians have made significant contributions to our society.

Therefore, I, Robert P. Casey, Governor of the Commonwealth of Pennsylvania, do hereby proclaim February 16, 1990, as LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY in Pennsylvania. I urge all Pennsylvanians to reflect upon the spirit of the Lithuanian people as they strive to see their aspirations for freedom become a reality.

GIVEN under my hand and the Seal of the Governor, at the City of Harrisburg, this second day of February in the year of our Lord one thousand nine hundred and ninety, and of the Commonwealth the two hundred and fourteenth.

Robert P. Casey
Robert P. Casey
Governor

Gaisras Kaukaze. - Kurstytojai iš Maskvos. - Ugniagesiai Rygoje. - Tolimesnės perspektyvos.

Įvykiai Kaukaze – Armėnijoje, Azerbaidžiane ir Gruzijoje – mus domina, nes ir tos tautos yra pavergtos kaip mes ir lygiai taip pat stengiasi atgauti savo teises. Neseniai tos tautos pasidarė mums dar įdomesnės, atėjus žinioms iš Rygos, kad ten Pabaltiečių taryba bandė nustatyti sąlygas paliaubom tarp armėnų ir azerų. Jų Liaudies frontai yra labai įtakingos organizacijos, kurios faktinai kontroliuoja tuos kraštus, nors neseniai Gorbačiovas įsakė savo kariuomenei numalšinti kovojančius. Kaip dažnai pasitaiko, bandą sutaikyt patys gauna muštį iš besipešančių. Gorbačiovo įsikišimas susilaukė smarkios kritikos iš azerų, armėnų ir net pačių rusų. Armėnuose ir azeruose net viešpatuoja įsitikinimas, kad riaušės sukurstė KGB, nes susiskaldžiusias tautas lengviau valdyti.

Apie tikrą padėtį sunku susigaudyti, nes neturime pakankamai žinių. Apie padėtį Kaukaze visai nedaug rasi ir Lietuvos spaudoje. Ją skaitydamas iš viso nerasi informacijos apie kitus Sovietijos kraštus. Pasiteiravus man buvo atsakyta, kad tam nesą reikalo, nes žinias apie kitas Sovietijos vietas gali rasti lengvai prieina muose rusų kalba laikraščiuose. Malonią išimtį padarė ATGIMIMAS, pasiųsdamas į tą pusę savo korespondentą Audrių Azubalį ir fotografo Audrių Zdanavičių.

Prieš smulkiau nagrinėjant ten susidariusią padėtį reikia atsiminti, kad azerai oficialiuose Sovietijos pasuose iki 1936 m. buvo minimi kaip Azerbaidžiano tiurkai. Tie giminiuojasi su uzbekais, kazachais, kirgizais, Pavolgio totoriais, turkmenais, baškiais ir kitom mažesnėm tautelėm. Dabar tinių Azerbaidžianą iš Irano, kur šiuo metu gyvena dar 13 milijonų azerų, atėmė Rusijos caras 1828 metais.

Po pirmojo D. karo Azerbaidžianas pasiskelbė nepriklausoma respublika, bet – kilus nesusipratimui su armėnais dėl Kalnų Karabacho srities, – ten buvo pasiųsta Azerbaidžiano kariuomenė. Tuo pasinaudodami vietos bolševikai, sovietų 11-tos armijos padedami, 1920 m. balandžio mėn. Azerbaidžianą pavertė sovietų respublika.

ATGIMIMO korespondentui vienas iš Azerbaidžiano Liaudies Fronto, ideologų Mokslių Akademijos ben-

The New York Times/Jan. 28, 1990

dradadarbis Gamidas Sheristi štai ką pareiškė:

“Tiurkų musulmonų veiklos taktika Sovietų Sąjungoje skiriasi nuo Pabaltijo respublikų taktikos. Mes žiūrime į SSSR kaip į dualistinę – krikščionių ir musulmonų – valstybę. Ir visų pirma kaip į tiurkų ir slavų valstybę. Todėl mums būtų labai naudingas trijų Pabaltijo respublikų išėjimas iš Sąjungos. Čia mes jus palaikome, nes tokiu atveju Sąjungoje bus trims krikščioniškomis respublikomis mažiau, taigi sustiprės musulmonų įtaka šalyje. Mes patys neketiname išstoti, nes tai reikštų, jog paliekame savo kraujobrolius tiurkus: uzbekus, kazachus, kirgizus, Pavolgio totorius, turkmenus, baškirus, Šiaurės Kaukaze gyvenančius tiurkų tautėles. Juk visa tai – tiurkų žemės, o mes nusiteikę niekam jų neužleisti. Tiurkai-Imperijos pagrindas, irrusai tą jau supranta. Jie suvokia, kad gruzinai, armėnai, Pabaltijo valstybės – visai kas kita nei mes. Tik mes ir galime jiems padėti išlaikyti Imperiją. Visa centrinė spauda rašo apie mus, neva tuoj imsime ir pas-

kelbsime džihadą (šventąjį karą – A.A.). Tarsi neturėtume kitų politinių ginklų. Ji aiškiai neįvertina LF. Juk mes puikiausiai galime “šaudyti” smulkiaus kalibro ginklais: organizuoti geležinkelių karą, kelių blokadą, streikus, mitingus... Be to, stiprūs ir mūsų ryšiai su kitų respublikų tiurkų visuomeninėmis organizacijomis... Štai 93 proc. mūsų pramonės priklauso Maskvai, bet mums dėl to tik geriau. Nes kas bus, kai tos įmonės pradės streikuoti? Juk vien tik tepalų į Sąjungos rinką teikiame apie 95 proc., karinio aviacinio benzino komponentų – 70 su viršum proc. Mūsų nafta yra aukščiausios kokybės. Tiekame jos ne tiek daug – apie 13 mln. tonų per metus (Azerbaidžanui už 1 toną naftos mokama 34 rb, kai tuo tarpu pasaulinėje rinkoje viena jos tona kainuoja vidutiniškai 120 dolerių – A.A.), tačiau šis kiekis prilygsta 60 mln. tonų prastos kokybės Tiurnės naftos. Gandai, kad naftos atsargos senka – pasaka, tiesiog kai kurie grėžiniai iki tam tikro laiko užkonservuoti... Per metus tiekame 600 tūkst. tonų medvilnės, o Ivano-Frankovske dirba 11 tūkst. audėjų. Kas būtų, jei mes ir uzbekai susivienytume? Neseniai važinėjau po Uzbekiją, Kirgiziją... Tiurkų tautos – tragiškoje padėtyje ir jų gelmėje jau bręsta pyktis! Armėnai be galo sureikšmino Karabacho problemą, o kas atsitiks, jei tą patį padarysime ir mes? Jau nekalbu apie ekonominį sureikšminimo aspektą, bet jei globalizuosime šią problemą kaip krikščionybės ir musulmonų tikėjimų konfliktą, kas bus tada? Armėnai jau pralaimėjo šį konfliktą, tačiau jų vadai tai slepia nuo savo žmonių”.

Kaip mums pašakojo Liaudies Fronte, ir garsusis Azerbaidžano rugsėjo 23 d. priimtas

Iš kitos pusės

Jei dėl ko nors visi sutinkame – kaž kur slypi klaida. Taip pagalvojau, skaitydamas aimanas dėl dabartinės Washingtono administracijos – nuo paties prezidento žemyn – nepalankumo, kiekvienu atveju – per mažo entuziazmo Lietuvos laisvės bylos palaikymui. Net ir tik žodžiais.

To entuziazmo sukėlimui siūloma išeivijai ‘sutelkti jėgas ir labai aktyviai veikti’. Taip ATGIMIME iš Chicago ar Lemonto rašė Bronius Nainys dar prieš Maltos susitikimą. Veikti reikėjo taip, kad Bush’as būtų priverstas pasisakyti... už nepriklausomybę.

Išprievartauti prezidento nepasisekė. Šiuo metu daugiau puolami mažesni, nerenkami Valstybės D-to pareigūnai ir ‘nepalankūs’ žurnalistai. Po truputį tačiau ateina mintis, kad tas administracijos santūrumas kol kas dar nepadarė žalos.

Iš tikro įvykiai po Maltos susitikimo taip paspartėjo, kad iš dėmesio centro buvo išstumtas ten trumpai pabuvęs Pabaltijo klausimas. Kas bus su susijungusia Vokietija? Ar ji nesudarys pavojaus savo mažesniems kaimynams? Ir dar platesnis klausimas – ar verta grįžti prie Centro ir Rytų Europos susiskaldymo į uždaras tautines valstybes, kas privedė prie antrojo pasaulinio karo. Eilinis amerikietis ir Vakarų europietis tam nepritaria, iš to ir administracijos nusistatymas.

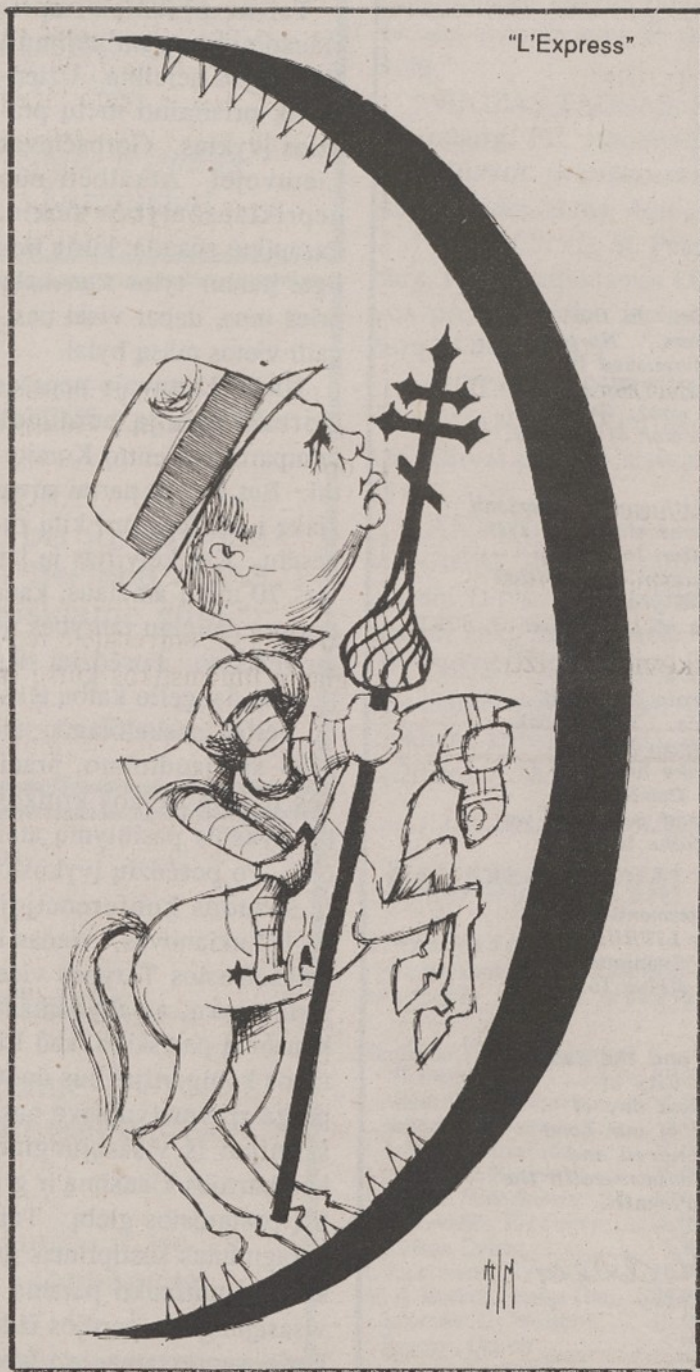
Naujas Europos susijungimas turėtų įvykti laisvu noru ir tam, mūsų nuomone, pirmiausiai reikalinga nepriklausomybė, kad turėtumėm ką nors atiduoti viršvalstybiniam susijungimui. Toks aiškinimas sveitintaučiams tačiau tuojau susidurs su klausimu, ar negalima prie to eiti evoliucijos keliu?

Kaip ten būtų, nepaisant visuotino administracijai papeikimo, dabartinė padėtis nesumažino vilčių. Pvz. Juozas Žygas DRAUGE taip ja džiaugiasi. Girdi, lietuviai –

“Ne tik sėkmingai polemizuoja (su pačiu Gorbačiovu), bet jį pastato į tokią situaciją, kad jis reikalų išsiaiškinti – net į Vilnių turi atvažiuoti.”

O JAV krašto bendruomenės vicepirmininkas Petras Kisielius parašė laišką N.Y. TIMES, pagirdamas jo vedamąjį už palankumą lietuvių nepriklausomybės bylai ir palygino su kai kurių pareigūnų privačiai pareikšta baime, kad lietuvių veiksmai sudaro riziką sovietų stabilumui, gale pareikšdamas: “In spirit Lithuania is already free”.

Jei taip – lieka išlyginti tik techniškus klausimus. (vm)

Konstitucinis įstatymas dėl respublikos suvereniteto buvo “išreikalaujamas” panašiu būdu. Kai vyko respublikos AT sesija, minios žmonių apsupto Prezidiumą ir nedviprasmiškai įspėjo savo deputatus... Skaitant šį įstatymą, susidarė įspūdis, kad Lietuvoje priimtos Konstitucijos pataisos – vaikų žaidimas. Azerbaidžaniečių įstatyme tiesiai šviesiai pasakyta, kad tik respublika, ir niekas kitas, sprendžia visus klausimus, susijusius su politiniu, ekonominiu, socialiniu kultūriniu respublikos gyvenimu. Jame taip pat griežtai konstatuota, kad visi žemės gelmių turai, miškai, vandenys ir t.t. yra Azerbaidžano nuosavybė, pabrėžta, kad vidaus reikalų ir saugumo organai pavaldūs tik respublikai. Akcentuota teisė išstoti iš Sąjungos, respublikos valdžios prioritetas palaikyti politinius ir ekonominius ryšius su užsieniu. Žinoma, neapėita ir Kalnų Karabacho problema: įstatyme konstatuota, kad tik pati respublika turi teisę kurti savo teritorijoje autonomines respublikas ir sritis, taip pat ir jas panaikinti, sušaukusi visos respublikos gyventojų referendumą.

Tuo tarpu pačiame Karabache jo Nacionalinės Tarybos prezidiumo narys Robert Kočiarin štai ką pareiškė:

“Neseniai Azerbaidžiane priimtas įstatymas dėl jo suvereniteto mūsų neliečia. Mes savo klausimą jau išsprendėm 1988 m. vasario mėn. srities deputatų sesijoje, kurioje paskelbėm išeiną iš Azerbaidžiano TSR sudėties. Ir dabar savo visuome

ninį-politinį gyvenimą grindžiame tos sesijos sprendimu. Net nereikalaujame, kad kas nors mūsų sprendimą tvirtintų, reikalaujam tik leisti mums gyventi taip, kaip norime. Maskva sąmoningai suvedė šį mūsų nutarimą į vienos respublikos reiškiamas teritorines pretenzijas kitai. Nors nė viena Armėnijos įstaiga tokių reikalavimų nekėlė. Maskva tarsi pjudė mus su Azerbaidžianu, teigdama pastarajam, kad pažeidžiamas jo suverenitetas.”

Kalnų Karabacho autonominė sritis užima pietrytinę Mažojo Kaukazo dalį. Plotas 4 tūks. 392 kv. km.. Iš šiaurės į pietus jos teritorija driekiasi 120 km., iš rytų į vakarus 35-60 km.. Gyvena 162,000 žmonių, jų tarpe 123,000 armėnų.

Rygos pasitarimuose Kalnų Karabacho klausimas nebuvo visai nagrinėjamas. Norėta susitarti dėl smulkesnių klausimų, įkaitų paleidimo, laisvo susisiekimo.

Komplikuotos derybos – abiejų šalių delegatai oficialiai nesusitiko, kalbėtasi per tarpininkus, – iš pradžių atrodė sėkmingos. Bet paskutinėmis žiniomis – iširo, prasidėjus naujiems teroro veiksams.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VASARIO 16 proga varpams skambant šventovėse ir širdyje, po ilgų tylos ir abejonių metų, užtikrintu didingumu jau aidai ir LAISVĖS LIETUVAI sklandenimai. Mažytis žemės lopinėlis, tarp plotų didelių, sužibo gintaro žibintu ir 'tūkstančiai šviesos taškų' nebeuždengiamai sušvito visame krašte. Vasario 16 – simbolis ir būsimos Laisvos Lietuvos!

Su pasididžiavimu sveiki name savo ryžtingus sesesbrolius Tėvynėje, šiandieną kalbančius jau ir už mus! Tebūnie lygūs ir begrumsčiai keliai, tiesiami visam krašte, kad žvilgsnis aukštumų ir tolių vis ieškotų, nepasitenkinant vien duona kasdienine. Kaip bičių avilys tedūžia sutartinis darbas, tarytumei žadėdamas medum pripildytus korius. Tebūnie vartai atviri iš viso plačiojo pasaulio grįžtančiams namo.

Girdėsime varpų gaudimą ir čionai, laisvam pasauly, su nauja ir realia viltimi! Metų metais sekta Tėvynės pasaka grįžta gyva į mus, atversdama naują, erdvę ir reiklų galimybių lapą. Telička atsakyti jai kartotais pažadais. Esame pajėgūs, kai dirbame kartu!

Ir čia taip pat svarbu, kad valandos veltui nedingų, kad rezultatai būtų užtikrinti visų dedamų pastangų. Yra svarbu, kad kiekvienas savo indėlį įdėtų į tą Tėvynės atstatymo 'korį'. Tėvynei laisvės siekyje ir tęstinumas mūsų įnašo labai svarus yra, kurs sistematinagai vis turėtų progresuoti.

Čiurleną, lyg žaidžiantys kalnų upeliai susilieję virsta galinga, putojančia upe, skubančia į jūros tolumas. Be krantų – ji jūros niekad nepasiektų ...

Nostalgija, ilgesiu, ryžtu ir viltimi dabinta Vasario 16 tebūnie papuošta naujais pažadais – vieną dieną iš septynių skiriant bendrojo darbo tarnybai! Laiku, lėšomis, patirtimi ir idėjomis praturtinti kylančios Tėvynės kračio skrynią neturėtų būti sunku.

Būkim jaunesniu ar vyresniu ar sesebroliu bent vienam Tėvynėje, kuris nieko čia neturi, kad nelikt nė vieno užmiršto, bedalio. VASARIO 16 tebūnie gimtadienis visos lietuviškos šeimos.

AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINĖS SAJUNGOS VALDYBAsveikina visus šios Sąjungos narius Lietuvos
Nepriklausomybės šventėje.

Skatina gausingą dalyvavimą, rėmimą aukomis.

Linki ir toliau vieningai ir nepailstamai siekti
mūsų visų, Tėvynėje ir išeivijoje, bendro tikslo –
LAISVOS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS.

ALT Sąjungos Valdyba:

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, pirm.

Petras Buchas, vicepirm.

Vida Jonušienė, vicepirm.

Eleonora Valiukėnienė, sekr.

Ona Daškevičienė, išd.

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Pranešame lietuvių visuomenei ir organizacijų vadovybėms, kad Lietuvių Fondo paramai gauti, nustatytos formos prašymai turi pasiekti Lietuvių Fondo būstinę:

Bendrai paramai iki kovo 15 d. ir

Studentų stipendijoms iki balandžio 15 d.

Prašymų formos gaunamos Lietuvių Fondo raštinėje darbo valandomis. Adresas: Lietuvių Fondas, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629. Tel. (312) 471-3900. Formas galima užsisakyti raštu ar telefonu.

Po nustatyto termino gauti prašymai šių metų skirstyme nebus svarstomi.

Šios sąlygos taikomos visiems prašytojams.

LIETUVIŲ FONDAS

Vasario Šešioliktoji

(Atkelta iš 1 psl.)

Įvairias grupes ir sroves jungia jų neapykanta nomenklatūrai, t.y. labai išsiplėtusiam valdančiajam sluoksniui. Saugodamas savo pozicijas, jis priešinasi perestroikai.

Kaip tą nomenklatūrą pakeisti? Rytų Europoje tai padarė gatvės minia. Maskvoje ji demonstravo CK suvažiavimo išvakarėse ir ... išsiskirstė. Pabaltijo kompartijos, paties Gorbačiovo raginimu, ieškojo liaudies pritarimo ir jį rado, atsiminusios savo krašto patirties, kuri lydėjo praktiškas sumetimas galimai greičiau pabėgti iš Sovietijos, kuri, anot Jelcino, atsidūrė ant ugniakalnio viršūnės. Gorbačiovas laimėtų ir čia, pasekdamas Pabaltijo pavyzdžiu. Bet tai jau būtų Rusija, o ne Sovietija. Tokios minties dar niekas nekelia, bet jos laikas ateina.

Pasisakiusi už suverenumą mūsų kompartija staiga pasidarė populiari, kuo pasižiaugti ji per visą savo istoriją negalėjo. Sekančio savaitgalio rinkimai tai patikrins. Bet jau dabar galima konstatuoti, kad tai ilgainiui neišgelbės tos partijos. ATGIMIMO redaktorius, partijos politbiuro narys Ozolas tai drąsiai pareiškė N.Y. TIMES:

"Mūsų partijos tikslas yra palaikyti santykius su Maskva. Komunizmas yra

Maskvos vartojamas jeroglifas. Ji nesupranta kitų politinių jeroglifų. Todėl derėdamiesi su Maskva turime turėti savo kompartiją. Ir dėl to aš esu joje. Kai nepriklausomybės klausimas bus išspręstas – iš partijos išstosiu."

Ar tai pavyzdys pačiam Gorbačovui? xxx

Tačiau yra ir antroji medalia pusė. Vasario 11 d. N.Y. TIMES praneša iš Rygos, kad mėnesiui praėjus po vadinamos respublikų ūkiskaitos įvedimo, jos kasdien susiduria su centrinių įstaigų pasipriešinimu kiekvienam savarankiškam žingsniui. Latvijos ir Estijos pareigūnai skundžiasi, kad Maskvos tvarkytojai apkirpo žaliavų pristatymą respublikos įmonėms, užšaldė sąskaitas bankuose ir paskelbė neteisėtus bandymus nesilaikyti nustatytų kainų.

"Kiekvieną kartą, kai mes bandome mažą ekonomijos dalį paimti iš savo rankas, jie sako, kad tai prieštarauja kokiam nors įstatymui" – skundėsi Lietuvos vyriausybės ekonomistė Laimė Andrikienė. Jos nuomone, nėra jokios abejonės, kad tai pradžia 'eko nominės blokados', kuri yra bausmė už norą atsiskirti nuo Maskvos!

Vis tiek, koks yra motyvas. Ar noras paremti Gorbačiovo teigimus, jog respublikos nepajėgs vienos išsiversti. O gal tik biurokratijos pasipriešinimas jo reformom. Kiekvienu atveju, Baltijos respublikų pareigūnai choru aiškino

korespondentui, toks spaudimas tik sustiprino norą atsiskirti.

Visi ūkinio gyvenimo tvarkytojai gali papasakoti apie įvairiausius trukdymus. Sausio pabaigoje Užsienio prekybos banko skyriams Pabaltėje buvo uždrausta atlikti bet kokias transakcijas su užsieniu be centro leidimo, kas paraližuoja mišrių su užsienio įmonių veiklą.

Maskva pasmerkė Latvijoje ir Estijoje pradėti praktikuoti laisvą, bet aukštesnėmis kainom alkoholinių gėrimų ir rūkalų pardavimą. Parduotuvių lentynos lūžta nuo siūlomų gėrimų. Net prancūziškas konjakas atsirado. Prekyba labai gyva. Pačios Rusijos gyventojai, kur tų prekių pardavimas yra normuojamas, kažkaip gavę degtinės atveža ją parduoti į Pabaltę.

Latvijos ir Lietuvos ekonomistai teigė korespondentui, kad Maskva pati nori už savo produktus gauti pasaulinės rinkos kainas, tačiau iš respublikų reikalauja pristatyti už jos nustatytas kainas. Andrikienė sakiusi, kad Lietuva turi laukti keturis-penkis kartus didesnių kainų už naftos produktus, tuo tarpu centras reikalauja mėsos ir pieno produktų mažesnėmis kainomis už savikainą.

Jau anksčiau buvo pranešta, kad Latvijos Jūrmalos miesto tarybai įsakius sustabdyti vietos kartono fabriko gamybą iki nebus sumažinta jo oro tarša, Latvijos laikraščiams buvo dvi dienos su stabdytas laikraščių popierių tiekimas.

Žodžiu – viską turi išsikovoti. Šį kartą bent pasiskųsti galima.

LITUANISTIKOS KURSAI IŠEIVIJOS
LIETUVIAMS

Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras organizuoja 1990 metų vasarą Kaune LITUANISTIKOS KURSUS prie Vytauto Didžiojo universiteto. Kursai vyks rugpiūčio mėn., tuoj po Vilniaus universitete rengiamų lituanistikos kursų ir tęsis 4 savaites.

Šiokiadieniais, pirmoje dienos pusėje, vyks lietuvių kalbos pratybos. Užsiėmimai bus pravedami keliose grupėse, priklausomai nuo dalyvių žinių lygio. Po pietų kursų dalyviai turės galimybę susitikti su įdomiais žmonėmis, pabendrauti su Lietuvos jaunimu.

Savaitgaliais numatytos išvykos į Vilnių, Trakus, Baltijos pajūrį, kitas žymias istorines vietas, reto grožio gamtos kampelius kuriais didžiuojasi Lietuva.

Kursų dalyviai bus apgyvendinti lietuviškose šeimo-

se. Tai padės jiems artimiau susipažinti su vietiniais žmonėmis, pažinti jų svetingumą, perprasti sparčiai kintančio mūsų gyvenimo problemas.

Smulkesnę informaciją apie Lituanistikos kursus prie Vytauto Didžiojo universiteto teiks ir prašymus vykti į kursus priims prof. Dalia Katiliūtė-Boydston, 7014 S. Campbell Chicago III 60629, USA D-4800 tel. (312) 434-0298

Maloniai kviečiame lietuvių jaunimą į atgimstančią Lietuvą, į savo tėvų jaunystės miestą – Kauną.

* VYTAS IR STELLA PAULIONIAI Chicago, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* DR. A. KONCĖ, St. Francisco, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

■ Laiškai Dirvai

Atsakymas į J.P. Lenktaičio laišką

Lito organizacija paprastai nereaguoja į gandus, šmeižtus, pamokymus ar įvairių asmenų fantazijos padarinius.

Tačiau į Dirvoje (vasario 8) atspausdintą laišką, kuriuo mėginta dokumentuotai įrodyti Lito bendrovės nesėkmę, jaučiu pareigą ir būtiną reikalą atsakyti.

Pirmiausia norėčiau pastebėti, kad straipsnis, kuris pasirašytas J. P. Lenktaičio, spėju, kad parašytas grupės kuri prieš ketverius metus siekė sugriauti Lito organizaciją savais pasipelnymo tikslais. Tad peržvelgus kai kurias straipsnio mintis peršasi sekančios pataisos bei pastabos.

Pirmiausia turiu pareikšti, kad aš Vytautas Vebeliūnas nesu ir niekad nebuvau ILS bendrovės pirmininku. ILS bendrovė yra pirkusi iš Lito organizacijos afilijato, Sea View Construction Co., Club Regency projektą 1984 m. už \$10,300,000. ILS bendrovė įmokėjo 1/2 mil. dol. grynais ir perėmus banko skolas, Lito organizacijai pasirašė 3 mil. dol. morgičių. Taigi nei Litas, nei V. Vebeliūnas šio viešbučio vardu iš banko nieko nepasiskolino, bet tik pirkdamas perėmė skolas ir vėliau visą projektą pardavė ILS bendrovei.

Taigi, kaip matome J. P. Lenkaitis jau pirmom straipsnio eilutėm suklaidina skaitytojus ir apsukęs faktus stengiasi pakenkti Lito organizacijai.

Ištikrųjų nuosavybių perėmimo byla buvo pradėta Lito

organizacijos, kadangi pirkėjas ILS Corp., nesumokėjo nustatytų mokesčių. Šis pirkėjas taip pat nemokėjo Naples Federal, dabartiniam Bank of Florida, savo bendrovės skolą. Teismui besitęsiant, bankas, turėdamas pirmą morgičių, iškėlė ieškinį. Bylos tesėsi virš trijų metų. Galų gale antrasis morgičiaus savininkas, Litas, susitarė su banku išpirkti juos, 3 milijonais mažesne suma negu banko ieškinys. Tad, kaip matome šiuo metu Litas turi sutartį, atpirkti viešbutį už mažiau negu 8 mil. dol., kai tuo tarpu ieškinys siekia 11 mil. dol. Taigi Litas šiuo atveju ne pralaimėtojas, bet laimėtojas!

Matome, kad J. P. Lenkaitis sumaišo kitas Lito nuosavybės su Club Regency projektu, teigdamas, jog ten vyksta konferencijos. Tiesa prieš Litui parduodant šią nuosavybę, ten būdavo rengiamos konferencijos, o šiuo metu jos vyksta toje pačioje saloje, tik kitose Lito patalpose.

Taigi melas seka melą. Į garantuotojų sąrašą autorius įtraukia ir Kasos Federalinę Kredito Uniją, kai tuo tarpu Kasa niekad nei Naples Federal, nei kokiam kitam bankui nėra garantavusi jokių morgičių. Tiesa, kad šiuo metu Naples Federal turi teismo sprendimą 11-kai mil. dol. Tuo sprendimu remiantis ir bus parduodamas viešbutis. Tačiau nutylima, kad Lito grupė jau yra nupirkusi tą sprendimą ir varžytinės skelbs ne kas kitas, o Li-

tas. Tad toks dabartinis šios nuosavybės faktinis stovis. Antrą kartą įtraukiant Kasą į tą patį melą, aiškiai norima šiai organizacijai pakenkti, nes ir ši organizacija buvo mano įsteigta.

Gaila, kad žmonės nori sugriauti ar net pakenkti šiai vienintelei mūsų žmonėms tarnaujančiai viešai bendrovei. Mūsų spaudai nereikėtų spausdinti netikslių žinių, nes blogas žodis daro žalą visiems.

Ši negatyvi grupė taip pat mėgina sumenkinti Lito pastangas atkurti Lietuvos ekonomiją bei ūkį. Juk Lito intencija yra pajungti Amerikos lietuvių kapitalą į pelningą sritį čia Amerikoje ir Lietuvoje. Kas liečia tėvynei ekonominę pagalbą, tai jau pirmieji žingsniai padaryti ir eilė sutarčių pasirašyta. Taip pat reikia spaudoje paminėti, kad Lito organizacija gyvuoja jau 29 metus. Ir štai stambiais įnašais į mūsų išeivijos gyvenimą pasireiškusi.

Juk Lito bendrovė faktinai dovanojusi 4 mil. dol. Pasaulio Lietuvių Centrai Lemon-te. Litas yra paėmęs tik \$800,000 už šį pirkinį, kai tuo tarpu objektas vertas virš 5 mil. dol. Be to Litas kasmet moka dividendus jau nuo 1983 metų.

Išvadoje norėčiau dar pastebėti, kad stebinti išeivijos tarpusavio santykius ir kivirčius ir lyginant juos su šios grupės piktais siekais atrodo, kad čia kaltas mūsų tautos charakteris. Mat ilgą laiką buvome svetimų prispausti ir svetimiems vergavome, todėl savų autoritetų negalime pripažinti. O svetimus taip.

Kai savieji išeina lygiagrečiai su kitom pasaulio organizacijom visuomet atsiranda kažkokia aistra naikinti vienas kitą. Tad su šiuo mūsų tautos charakteriu reiktų kovoti ir jį šalinti iš gyvenimo.

Tik vienybėje laimėsime savo tikslų Lietuvoje ir pasaulyje.

Dėkoju Dirvos redaktoriui už atspausdinimą šių mano pastabų.

Jus gerbiąs,
Vytautas Vebeliūnas
Litas International Inc.
Prezidentas.

• DIRVAI adresuojant laiškus į pašto dėžutę, prašom pridėti skaičių 6. Pagal pašto nurodymus, dabartinis adresas yra:

DIRVA,
P.O. Box 603206,
Cleveland, OH 44103

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atstovas lankosi Amerikoje

Pereitą mėnesį Amerikoje lankėsi Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos atstovas Saulius Černiauskas. Jo atvykimo pagreitinimui daug padėjo Valdas Adamkus, priedamas prie atsakingų State Department pareigūnų.

Sauliaus Černiausko apsilankymas sukėlė daug naujų vilčių labdaros bei šalpos reikalams Lietuvoje suaktyvinti. Žadama surasti naujų būdų aukų persiuntimui bei dovanų pervežimui. Daromi žygiai gauti pripažinimą bei paramą ir iš Amerikos Raudonojo Kryžiaus.

Mėginimas sudominti Vakarų Apygardos bendruomenę Los Angeles buvo nesėkmingas, dėl jų per didelio apsikrovimo kitais darbais.

Balfas, ir Los Angeles ir Chicagoje, net nereagavo į mėginimus užmegsti ryšius ar paklausti ką atstovas turėtų pasakyti.

Didžiausia paslauga buvo gauta iš Bendruomenės atstovės Astos Banionytės Washingtono. Ji išrūpino atstovo priėmimą Valstybės Departamente ir Amerikos Raudonojo Kryžiaus centre, pasirūpino jo pragyvenimu Washingtono. Tai tikrai pasišventusi asmenybė dirbanti visos Lietuvos naudai.

Amerikos Raudonas Kryžius labai palankiai priėmė Lietuvos RK atstavą ir paža-

dėjo ateityje visokiais būdais remti atsikuriančio Lietuvos Raudonojo Kryžiaus veiklą. Valstybės Departamente irgi buvo teigiamai išklaudyta atstovo pranešimo ir buvo pažadėta jų parama reikalui esant. Tad dabar telieka laukti daugiau informacijos iš Lietuvos. Šiomet turėtų būti sušauktas LRK Draugijos suvažiavimas ir suaktyvinta labdaros veikla.

V. Juodvalkis

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext R1753 (6-8)

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000 / year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 1753 (6-8)

ATTENTION: EARN MONEY TYPING AT HOME! \$32,000 / yr income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. T-1753 (6-8)

NURSES RNs LPNs
Progressive SNF has the following positions available:
RN SUPERVISOR DAYS
RN SUPERVISOR EVENINGS
LP & CHARGE NURSES EVES
Good location, parking available
Good Salary & Benefits Package
CLIFFSIDE NURSING HOME
Flushing, NY 718 886-0700

CT Technologist
Mobile Technology Inc., a national mobile imaging company, is seeking a motivated technologist to perform CAT scan procedures in Elkins Park, PA. This part time position includes 10 to 15 hours of weekly scheduled work and/or emergency call rotation. Interested applicants must be ARRT registry eligible. CAT scan experience is desirable, specifically in GE 9800 equipment. For more information please contact:
Mobile Technology Inc.
510 Heron Drive, Unit 309
PO Box 334
Bridgeport, NJ 08014
(609) 467-1350

TRISTAR WEB GRAPHICS

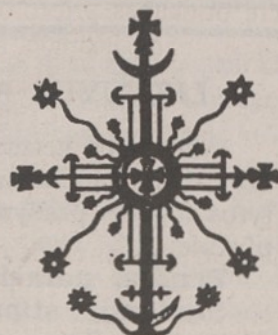
TRISTAR WEB GRAPHICS, a subsidiary of Tristar Holdings Incorporated announces the vacancy for:
Pressroom Supervisor - Requires previous supervisory experience and "hands-on" knowledge of the Goss Community 4-High Press and supporting equipment.

Four (4) Color Stripper - requires previous table experience with B/C and 4-color.

Tristar offers competitive wage scales and an above average benefits package, including: 401K retirement, major medical, dental, life, short and long term disability, and credit union. Those who wish to participate with a dynamic concern, please contact Jesse Ray.

Tristar Web Graphics
4010 Airline Drive
Houston, Tx. 77022
(713) 691-0001

Equal Opportunity Employer
M-F-H-V

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

AUDRA
Travel
CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1990

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)	Liepos 4 (Air France)
Gegužės 19 (Lufthansa)	Rugpjūčio 5 (Finnair)
Gegužės 30 (Air France)	Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
Birželio 17 (Finnair)	Rugsėjo 7 (Air France)
Liepos 1 (Finnair)	Spalio 2 (Lufthansa)
Liepos 2 (Air France)	Gruodžio 21 (Finnair)
Liepos 3 (Lufthansa)	

Grįžimo datos - įvairios.

Kelionių trukmė grupėms - 10, 15, 20 ir 25 dienos.

Kelionės vykstantiems privačiai - pagal pageidavimą (norintiems užsakome viešbučius).

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo \$1034.00
grupėms nuo \$2100.00

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradedame 1990 m. sausio 2 d.

Smulkesnių žinių teiraukitės

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279

2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pirmoji prof. dr. Mykolo Roemerio "Lietuvos sovietizacijos" laida išėjo 1949 m. Augsburgėje. Ją išleido Vokietijoje po karo įsisteigusi Lietuvos teisininkų tremtinių draugija. Nors prof. M. Roemeris jau buvo miręs (1945 m.), leidėjai, matyt bijodami bolševikų grėsmės jo šeimai (žmonai ir trimis mažametėms dukrelėms), nenurodė autoriaus tikrosios pavardės: vietoje jos įrašė "XY". Tačiau paskelbtosios studijos teisinė logika, romeriškai tikslus sąvokų formulavimas, kiek gramzdiškas, bet labai nuoseklus (periodiniais sakiniais) minčių dėstymas išdavė tikrąjį autorių akylesniam skaitytojui, ypač jo mokiniams teisininkams, pažinusiems savo mokytojo gilų mintijimą ir pasakojimo būdą iš universitetinių paskaitų, kollokviumų ir egzaminų.

Antroji "Lietuvos sovietizacijos" laida išėjo 1989 m. Vilniuje. Ją spaudai parengė Juozas Bulavas ir Mindaugas Maksimaitis, o išleido Akcinė spaudos bendrovė "Lituanus".

Kaziui Janutai savo straipsniu "Prof. M. Roemerio Lietuvos sovietizacija" apžvelgęs jos vilnišką laidą, o ypač dar iškėlus pagrįstų priekaištų augsburgiškai laidai (1989 m. gruodžio 21 d. "Dirva" Nr. 48), neiškenčiu neįkišęs ir savo trigrašio, kadangi šitie dalykai yra nuo seno man šiek tiek žinomi.

1. PAŽINTIS SU PROF. ROEMERIU

Kaip žinia, prof. Roemeris labai gerai pažindavo savo studentus, tuoj įsimindavo jų pavardes, atkreipdavo dėmesį ypač į tuos, kurie buvo kilę iš Bagdoniško apylinkės. Gimiau Narvydiškyje, augau Pakriaunyje. Abi šios vietovės randasi tik 2-3 klm. nuo Bagdoniško, kur Roemeris gimė, augo ir nepriklausomos Lietuvos laikais praleisdavo vasaras. Be to, dar vieno mano dėdžiū, pasirodė, bernauta pas prof. Roemerio tėvą. Taigi gyvenamas artis ir dar ši 'giminystė' atkreipė į mane profesoriaus dėmesį, pačią pirmąją dieną atėjus į jo konstitucinės teisės paskaitą, ir užsimezgė jauki mokytojo-mokinio pažintis, kuri tvėrė ir po mano studijų. Kai vokiečių okupacijos metu gyvenau su šeima Rokiškyje, profesorius, atvykęs iš Bagdoniško, pas mus užsukdavo, ir prie kavos puoduko pasišnekėdavome ne tik apie savo, bet ir apie Lietuvos bėdas.

Kartą (tatai buvo 1944

Pafrizuota 'Lietuvos sovietizacija'

Dr. Bronius Nemickas

m. balandį) eidami su advokatu Petru Glemža, Basanavičiaus gatvėje sutikome profesorių. Visi trys sustojome. Pasisveikinęs tariau:

– Ponas Glemža yra taip pat tamstos studentas.

Profesorius, paduodamas jam savo ranką, pareiškė:

– Ponas Petras Glemža – blogas studentas.

Glemža tuojau atkirto:

– Pone profesoriau, konstitucinės teisės egzaminą pas tamstą išlaikiau labai gerai.

Profesorius tęsė:

– Žinau, kad tamsta labai gera išlaikė egzaminą, bet gyvenimi Rokiškyje ir niekada neaplinkai savo profesoriaus.

Rytojaus rytą sėdome abu su Glemža ant dviračių ir išdūmėme Bagdoniškin savo profesoriaus aplankyti. Nuvykę radome jį, apsikūto lojusį keistu chalatu, šaltam (turbūt nekūrentame) kambaryje prie rašomosios mašinėlės.

2. POKALBIS SU PROF. ROEMERIU BAGDONIŠKYJE

Susėdus prie stalo kalba užsimezgė apie profesoriaus neprasmingą laiko gaištį – baksnojimą į rašomąją mašinėlę vienu pirštu. Profesorius mums dėstė, kad užbaigęs studiją apie Lietuvos sovietizaciją, dabar iš savo rankraščio ją pats (sekretoriaus neturįs) perrašęs rašomąją mašinėlę, ilgai užtrukusį, rašas tris egzempliorius: vieną laikysiąs Bagdoniškyje, antrą duosiąs savo asistentui Patackui (jis advokataujas Trakuose) ir trečią deponuosiąs Vilniaus universiteto bibliotekoje; gal bent vienas išliksiąs karo nesunaikintas.

Toliau šnekantis profesorius labai apgailėjo Lietuvos aukštųjų mokyklų uždarymą. Mums užsiminus vokiečių priekabę prie profesoriaus, jis nusiskundė, kad ir sovietams buvęs persona ingrata: bolševikinis prorektorius Bulavas (jį profesorius vadino šarlatanu), kuris pats dar neseniai išlaikęs egzaminą, pačiomis pirmomis savo prorektorystės dienomis jau atėjęs į auditoriją tikrinti, ar jis tinkamai dėstas konstitucinę teisę. Toliau profesorius kalbėjo apie prof. M. Biržiškos vadovaujamąs tarybos sunkius uždavinius, aiškino, kad veltui tikimasi 1918-1919 m. istorinės analogijos: anuometiniai įvykiai, jo nuomone, šiuokart

vargu bau pasikartosią.

3. PASKUTINIS ATISISVEIKINIMAS SU PROF. ROEMERIU

Paskutinį kartą profesorių mačiau 1944 m. liepos 15 d. Rokiškyje. Bolševikams artėjant žmonės traukėsi iš miesto, kur kas išmanė. Ir mes ruošėmės tą vakarą išvažiuoti į Vokietijos pasienį, į Tauragę, kur gyveno prieš bolševikams okupuojant Lietuvą, ir tikėjomės tenai laikinai prisiglausti pas savo bičiulius. To pabėgio metu pamačiau profesorių, važiuojantį Kau no gatve geležinkelio stoties link. Pribėgęs prie vežimo, patyriau, kad profesorius su žmona buvo atvežę į Rokiškio ligoninę sunkiai susirgusią dukrelę ir labai nusiminę grįžta namo su ligone, nesu teikta jokios pagalbos, nes gydytojai ir kitas medicinos personalas jau išsilakstę. Pasisakiau, kad mes traukiame į Vokietijos pasienį, ir paklausiau, ką jis mano daryti. Paskutinį kartą atsisveikindamas, profesorius tarė:

– Kas bus, tas bus – iš Bagdoniško niekur nesitrauksiu.

4. PRIEŠ PASIRODANT "LIETUVOS SOVIETIZACIJOS" AUGSBURGIŠKEI LAIDAI

Su Roemerio "Lietuvos sovietizacijos" turiniu susipažinau 1949 m. pavasarį Vokietijoje. Pfullingene, kur buvo įsikūręs Vlikas ir aš turėjau progos sutikti kitus jo bendradarbius, kartą advokatas Liudas Šmulskytis davė man paskaityti studiją apie Lietuvos sovietizaciją, berods, norėdamas patirti mano nuomonę, kas galėtų būti to rašinio autorius. Niekieno nepasirašytas mašinraštis studijos tekstas neturėjo jokių rankraštinio pastabų ar pataisų. Taigi apie autorių tebuvo galima spręsti tik iš studijos turinio ir jos teksto struktūros. Rašinio sakinių sąranga, minčių dėstymo būdas, teisinių sąvokų tikslumas, mintijimo gylis mane neabejotinai įtikino, kad studija priklauso didžiojo mūsų teisininko prof. M. Roemerio plunksnai.

5. "LIETUVOS SOVIETIZACIJOS" AUGSBURGIŠKEI LAIDAI PASIRODŽIUS

Kai vėliau (1949 m.) išėjo šios studijos augsburgiškė laida, ją skaitydamas pasitebėjau, kad jos turinys skyrėsi nuo to teksto, kurį prieš pusmetį buvo davęs man paskaityti Liudas Šmulskytis: buvo gerokai pagedaguota, kai kas patikslinta, priderinta prie vėlesnio meto, papildyta ir, man atrodė, šis tas išleista. Dabar (1989 m.) išėjusi vilniškė "Lietuvos sovietizacijos" laida patvirtina augsburgiškės laidos (1949 m.) nuokrypą nuo prof. M. Roemerio tikrojo teksto. Tatai jau nurodė minėtame savo straipsnyje Kazys Januta*. Betgi jis, gretindamas abi "Lietuvos sovietizacijos" laidas, iškėlė pagrįstų priekaištų tiktai augsburgiškai laidai, o vilniškės, išskyrus vieną mažą užuominėlę, liečiančią miglotą redaktorės uždavinį, nė kiek kritiškiau nepakratė. Taigi išeitų, kad vilniškė laida yra parengta rūpestingai, sąžiningai ir moksliskai. Deja, ir ji, mano nuomone, neišvengia priekaištų ir iškelia kai kurių abejonių.

6. VILNIŠKĖ "LIETUVOS SOVIETIZACIJOS" LAIDA

Taip, vilniškės laidos kevalas iš paviršiaus perdėm, sakyčiau, perdėtai moksliskas. Ją parengė mokslu tituluoti vyrai; LTSR Mokslų akademijos narys korespondentas Juozas Bulavas ir teisės mokslų daktaras, profesorius Mindaugas Maksimaitis, redagavo net dvi redaktorės – Dalia Vorobėjienė ir Birutė Adomaitienė, "išdailino" dailininkė Romana Kungytė. Neaišku, kokių 'mokslinių' uždavinių atliko tituluotieji moklinčiai, jei prisireikė net dviejų redaktorių kurios nė kiek nepastilizavo prof. M. Roemerio lietuvių kalbos, nepataisė nei sintaksės, nei gramatikos; nesimato ir dailininkės darbo jokių pėdsakų. Parengėjų 'mokslinės kūrybos 'liūto dalį' su daro: "Nuo rengėjų" (1 1/2 pusl.), "Paaiškinimai" (1 1/2 pusl.) ir prof. M. Roemerio biografija, nurašyta iš sovietinės Lietuvos enciklopedijos (1/2 pusl.).

6. VILNIŠKĖ "LIETUVOS SOVIETIZACIJOS" LAIDA

Parengėjai savo žodyje "Nuo rengėjų" (68-69 pusl.) nepagrįstai teigia, kad "Tapus Lietuvai tarybinei bei ją

įjungus į TSRS sudėtį, M. Roemeris buvo naujai santvarkai lojalus žmogus". Bolševikinei santvarkai lojalūs žmonės betgi nerašė tokių objektyvių, bet ano meto sąlygomis labai rizikingų mokslinių studijų, kaip prof. M. Roemerio "Lietuvos sovietizacija". Jie, prisilaizdami sovietų okupaciniam režimui, 'kūrė' nepriklausomą Lietuvą dergiančius bolševikinės propagandos 'mokslus', kaip Juozo Bulovo ir Mindaugo Maksimaitio. (J. Bulavas vertas pagarbos, kad, po dešimtmečio atsigodėjęs, ryžosi ir drįso rektoriaudamas apvalyti Vilniaus universitetą nuo rusų alkoholikų). Atrodo, kad parengėjai ir šiuo atviru metu dar tebesisuka tame pačiame sovietinės propagandos smagratyje: ir šiandieną Lietuva jiems dar tarybinė, nors iš esmės joje nebuvo jokių tarybų, ir dabar jie tebetegia "tapus Lietuvai tarybinei", gerai žinodami, kad ją smurtu 'sutarybino' Sovietų Sąjunga, padama saujelės Lietuvos komunistų ir 'naujai santvarkai' lojaliųjų.

Toliau rašoma, kad prof. Roemeris savo studijos mašinraštinių egzempliorių ir "Autoriaus žodžio" originalą, dar tebevykstant karui, patikėjęs J. Bulavui, kuris "juos išsaugojo iki šios dienos ...". Neįtaigus ir šis tvirtinimas, nes sunku įtikėti, kad prof. Roemeris taip diskretišką savo darbą būtų patikėjęs žmogui, kurį laikė šarlatanu. Reikia manyti, kad prof. Roemerio Vilniaus universiteto bibliotekoje deponuotasis studijos egzempliorius pateko į parengėjų rankas. Tatai iš dalies patvirtina ir prof. M. Roemerio originalinio lydraščio tik pabaigos atspausdinimas knygelėje. Pradžia nukniaukiama turbūt dėl to, kad nesimatytų, kam iš tikrųjų prof. Roemeris buvo patikėjęs saugoti savo studijos egzempliorių.

"Paaiškinimai" vienur klaidina, antrur iškelia abejonių, bet joms pagrįsti nenurodo konkrečių duomenų, trečiur bando aiškinti studijoje pakankamai aiškiai išdėstytus dalykus, ketvirtur šį tą patikslina. Pav.: teigiama, kad prof. Roemeris negalėjęs žinoti Vokietijos - Sovietų Sąjungos slapųjų

(Nukelta į 6 psl.)

* Kazys Januta klysta, pravardžiudamas J. Bulavą ir M. Maksimaitį apdorotąjį prof. Roemerio studijos tekstą. Iš tikrųjų tai buvo mašinraštis: pats prof. Roemeris savo paaiškinamajame lydraštyje jį vadina mašinraščio nuorašu, o vilniškės laidos paruošėjai – mašinraštinių egzempliorių. Tiktai aiškinamasis lydraštis buvo parašytas paties prof. M. Roemerio ranka.

'Lietuvos sovietizacija'...

(Atkelta iš 5 psl.)

susitarimų apie Pabaltijo pri-
skyrimą Sovietų interesų sfe-
rai. Betgi Vokietijos užsie-
nio reikalų ministerijos vals-
tybės sekretoriaus Ernst Frei-
herr von Weizsaecker'io slap-
tuose 1939 m. spalio 5
d. užrašuose, liečiančiuose
Lietuvos Įgalioto ministerio

ir nepaprasto pasiuntinio
Vokietijai pulk. Kazio Škir-
pos vizitą, yra toks sakiny-
s: "Būdinga, kad ponas Škir-
pa tiksliai žinojo mūsų slap-
tu protokolu su rusais sutar-
tą liniją ir ją nurodė prieš
mudu pripuolamai esančia-
me Lenkijos žemėlapyje" (mano pabraukta /Br. N.).

Jei žinojo Škirpa slapta su-
tartą vokiečių-rusų interesų
sferų pasidalinimą, tai nea-
bejotinai jis buvo žinomas
ir Lietuvos vyriausybei, iš
kurios prof. Roemeris taip
pat galėjo patirti. Arba vėl:
V. Krėvės pokalbio su V.
Molotovu turinys, dėstomas
pagal E. Galvanausko pasa-
kojimą, nesutampas su pa-
ties V. Krėvės to pokalbio

aprašymu, bet nenurodoma
net pagrindinių tos nesu-
tartinės skirtumų; toliau – au-
toriaus nurodytieji rinkimų
rezultatai esą abejotini, bet
nepasakoma, kokie gi buvo
tie tikrieji (neabejotini) duo-
menys.

Paskutiniame knygelės
viršelyje vietoje prof. Roe-
merio biografijos spausdina-
mas iš sovietinės Lietuvos

enciklopedijos nurašytas
buržujų apibūdinantis stere-
otipas. Tokiu būdu studijos
parengėjai, neįstengę išsiva-
duoti iš bolševikinės propa-
gandos apšėsties, iš didžiojo
mūsų teisininko padarė so-
vietinei santvarkai lojalaus
buržujaus iškamšą. Negana
to – ji ir perkrikštijo į Rėme-
rį. Perkrikštijimas yra gal
daugiau redaktorių dalykas.
Tačiau ir parengėjai neturė-
jo pro jį praeiti negirdomis
ir nematomis. Kaip gi jie
jaustųsi, jei kas, "rūpestingai
lietuvindamas" ir trumpinda
mas jų pavardes, nei iš šio,
nei iš to savivališkai imtų va
dinti Bulavą Bulium, o Mak-
simaitį – Maksu.

Prof. M. Roemerio "Lie-
tuvos sovietizacijos" abidvi
laidos gerokai skiriasi viena
nuo kitos ir savo forma, ir
stiliumi, ir turiniu. Augsbur-
giškė laida yra dvilypė: susi-
deda iš dviejų atskirų dalių
(istorinės apžvalgos ir kon-
stitucinio įvertinimo); be to
daugiau pastilizuota ir "palo
pyta" mintimis, kurios šiek
tik atšviečia ir kai kuriuos
poroemerinius įvykius. Vil-
niškė laida yra vientisa, jos
stilius romeriškesnis, saki-
nių sąranga redaktorių ma-
ža liesta. Sunku spręsti, ar
ir kiek jos turinys paveiktas
sovietų propagandos, ku-
rios pėdsakai vis dėlto dar
ženklų studiją apžvelgian-
čioje jos parengėjų "moksli-
nėje kūryboje".

PATIKSLINIMAS

Straipsnyje "Ką studijuo-
ti, kokią profesiją rinktis"
(Dirva, 1990.II.8) praleista
dviejų prelegentų pavardės,
būtent dr. Audronės Karalie-
nės ir inž. Vaclovo Mažei-
kos. Atsiprašome.

FLORIDOJE PERKANT AR PARDUODANT

namus Fort Lauderdale ir At-
lanto apylinkėse, kreipkitės
pas EDMUNDĄ ČEPĄ.
Dienos metu ar vakarais –
skambinkite

(305) 943 - 0946

Century 21, Choice Realty

**MANUFACTURING
PLATING SUPERVISOR**
Hofmann Industries Inc. (7 mi. West
of Reading), a leading manufactur-
er of welded steel tubing currently
has an opening for an exper'd
hands-on individual to supervise
our Plating Dept. The individual we
are seeking must have 2-3 yrs ex-
perience in zinc plating. Chemistry
background a plus. We offer excel-
lent benefits covering you & your
family. Salary commensurate with
qualifications & experience. Please
send resume & salary history in
confidence to:
HOFMANN INDUSTRIES INC.
3145 Shillington Road
Sinking Spring, PA 19608
E.O.E.

**MANUFACTURING
SUPERVISOR**
POWDER COATING/PAINT
Hofmann Industries Inc. (7 mi. West
of Reading), a leading manufactur-
er of welded steel tubing currently
has an opening for an exper'd Pow-
der Coating/Paint Supervisor. The
individual we are seeking must be a
self-starter, mechanically inclined,
have knowledge of automated pow-
der coating & paint processes &
work within close coating toler-
ances. We offer excellent benefits
covering you & your family. Salary
commensurate with qualifications
& experience. Please send resume
& salary history in confidence to:
HOFMANN INDUSTRIES INC.
3145 Shillington Road
Sinking Spring, PA 19608
E.O.E.

1990 METU LIETUVIŲ TAUTINIŲ DAINŲ ir ŠOKIŲ FESTIVALIUI LIEPOS 5-8 DIENOMIS

BALTIC TOURS

siūlo septynias išskirtinas 7, 10 ir 13 dienų
keliones į Lietuvą!

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA

15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".

Kelionė #629 birželio 29 - liepos 13,
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA

18 dienų kelionė, 13 dienų Lietuvoje: 14 naktų Vilniuje, 2 Vakarų
Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš
Berlyno.

Kelionė #702L liepos 2-19, "Lietuvos" viešbutis.
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,369.00 iš Chicagos

Kelionė #702T liepos 2-19, "Turistų" viešbutis.
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko.
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA

13 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje (11 naktų Vilniuje). Pan
American linija, "Lietuvos" viešbutis.

Kelionė #703A liepos 3-15
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,249.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA

14 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje: 11 naktų Vilniuje, 1
Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #703B liepos 3-16, "Turistų" viešbutis.
\$1,949.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicagos.

Kelionė #703C liepos 3-16, "Trinapolis" - žaliame ir ramioje
Vilniaus "Žirmūnų" priemiestyje keturių aukštų viešbutis su
restoranu ir baru. Tinkamas pavieniams arba grupėms.

\$1,749.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,949.00 iš Chicagos.

Kelionė #703D liepos 3-16, "Composers"
apartamentai, netoli Vingio parko, norintiems privatumo. Yra
tiksliai 14-kai asmenų. Duodama kaina padengia tiksliai apartamento
nuomą. Kelionės, maistas, apžiūrėjimai ir Festivalio programos yra
asmeninis rūpestis.

\$1,649.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,849.00 iš Chicagos.

1990 METU PAPILDOMOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

ŠV. VELYKOS LIETUVOJE – 12 dienų kelionė.

10 naktų Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #405 balandžio 5-16:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 12 dienų kelionė.

8 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM Linija ir
Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507B gegužės 7-18:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,769.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 19 dienų kelionė.

15 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM Linija ir
Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507A gegužės 7-25:
\$2,079.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #510 gegužės 10-23:
\$2,109.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,309.00 iš Chicagos.

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA – 15 dienų kelionė.
2 naktys Maskvoje, 7 naktys Vilniuje, 2 naktys Leningrade, 2
naktys Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #515 gegužės 15-27:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

Kelionė #813 rugpjūčio 13-27:
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Hamburge. Lufthansa linija

Kelionė #522 gegužės 22 - birželio 5:
\$2,299.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,499.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 11 dienų kelionė.

7 naktys Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #608 – birželio 8-18:
\$2,099.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,299.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ŠVEICARIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Zūriche. Swissair linija.

Kelionė #614 – birželio 14-28:
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,469.00 iš Chicagos.

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA – 15 dienų kelionė.

10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair
linija.

Kelionė #801 – rugpjūčio 1-15 :
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir AUSTRIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.

Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpjūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicagos.

LIETUVA – 10 dienų kelionė.

8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 12 dienų kelionė.

9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicagos.

ŠV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE – 15 dienų kelionė.

12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į
Festivalio programas, tris pamaitinimus kasdieną, pusryčius,
pietus ir miesto apžiūrėjimą West Berlyne ir Helsinkyje, perve-
žimą ir asmeninį BALTIC TOURS palydovo patarnavimą visoje
kelionėje.

Smulkesnėms informacijoms ir brošiūrai, kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • Newton, MA 02164
Tel. 617/965-8080 • Fax 617-332-7781

Vieno tautinio išgamos likimas

Bronys Raila

Gal ir per stiprų pavadinimą parinkau?.. Pernai tą temą buvau pavadinęs kukliau: "Šis tas apie Kapsuką ir jo vietovardžius". Tokia buvo mano radijo paskaitėlė klausytojam Lietuvoje apie pernai Čikagoje išėjusį veiklą, kur 19-jo amžiaus Lietuvos istorijos etiudam papildyti buvo pridėti pakamantinėjimai apie Vinco Kapsuko vaidmenį jau 20-jo amžiaus pradžioje.

Ta proga jaunuosius radijo klausytojus Lietuvoje norėjau kiek supažindinti su istoriku ir žurnalistu Vincu Trumpa (vyresnieji jį be abejo dar patys prisimena), su kuriuo mane rišo jau kelių dešimtmečių pažintis. Ji prasidėjo Kaune, berods 1933–34 metais, kai jis čia atvyko nuo Kedainių studijuoti istorijos VD Universiteto humanitariniame fakultete. Kiek vėliau prieš karą dar papildomai lavinomės Paryžiuje, tik jau skirtingose srityse: jis ten ieškojo dokumentų Lietuvos istorijai, o aš tarptautinės teisės įdomesnių paslapčių... Po karo gi vėl netikėtai susitikom jau pačiuose Amerikos Vakaruose, Los Angeles mieste. Ir nors jis greit iškaiko ilgam laikui dirbti Amerikos Kongreso bibliotekoje Washingtone, bet žilstančio plauko sulaukęs pensininkauti vėl atsikėlė netoliese prie Ramaus vandenyno. Ir teisingai pasirinkta vieta tokiame amžiuje!

KAPSUKINĖ LEGENDA...

Tik nebūtina tinginiauti ar atostogauti. Vincas ir toliau tebesisieloja Lietuvos istorijos problemomis, anksčiau rašė ir teberašo tos srities politinių ir kultūrinių apybraižų bei straipsnių lietuvių žurnalams arba ir gyvu žodžiu per įvairius minėjimus nešykšti čia kai ką papasakoti.

Štai pernai Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas Čikagoje išleido jo ankstyvesnių istorinių apybraižų ir essays stamboką (280 psl.) rinkinį apie "LIETUVĄ XIX AMŽIUIJE". Tai įdomus rinkinys gyvai ir sklandžiai parašytų essays apie to mūsų istorijoje reikšmingo amžiaus reiškinius ir veikėjus, apie politikos sąmaisių ir kultūros skersvėjų dvelksmą, – visa, kas skatino mūsų tautinį atgimimą ir jau grindė pamatus pakeliui į valstybinės nepriklausomybės atkūrimą šio šimtmečio pradžioje.

XIX amžiaus panoramoje prieš mūsų akis prabėga daug šio raibo filmo paveikslų, kuriuos palydi dar kelios jaukiai nupieštos mūsų kultūros veikėjų biografinės apy-

braižos: pav. istoriko Simono Daukanto, vyskupo Motiejaus Valančiaus, rašytojo Tumo-Vaižganto ir kitų. Nieko negalėčiau atmesti ir maža ką pridėti, ką apie šį veiklą Dirvoje jau rašė Balys Gražulis, išsamiai suminėjęs temas, duomenis ir kritiškas išvadas.

O ką norėčiau pridėti, tai paskatinimą susipažinti su šio rinkinio pabaigos autoriaus pavadinta studija apie Vinco Kapsuko jaunystę. Nors tai būtų irgi labai seniai, šio šimtmečio pradžioje, bet vis savaip aktualu ir dabar, "tarybiniais laikais" Lietuvoje.

Trumpos studija apsiribojanti tik Vinco Kapsuko "revoliucinės ir kultūrinės veiklos" jaunyste, 1903–1911 metų laikotarpyje. Tačiau ji ilgiau nei per keturis dešimtmečius vis buvo savaip aktuali ir grotestiškai kvaila, kai pataikaudami sovietinės politikos interesams, mūsų tarybinio laikotarpio "istorikai" propagandistai bei visa sovietinė spauda pernelyg tvankiai tą Kapsuką vilko aikštėn ir kėlė į sovietų okupuotos Lietuvos respublikos korifėjus. Jie ypač jungė jo vardą neva su tarybinės santvarkos "atkūrimo" Lietuvoje tuščia ir paika legenda. Ir tatau buvo palydima tiesiog to vardo infliacija gatvių, premijų, kolūkių, net miestų ir pagaliau Vilniaus universiteto pavadinimuose.

"SOCIALPATRIOTO" LIKIMAS

Kapsuko drumstai dvasienei ir ideologinei formacijai nušviesti istorikas Trumpa parinko jo jaunystės metų laiškus žinomam Lietuvos diplomatu, anuomet jo draugui varpininkui Jurgiui Šauliui, kurio korespondencijų rinkinį velionio našlė pardavė Pensilvanijos universitetui Amerikoje.

Tų laiškų gausios citatos aiškiai parodo Kapsuką jaunystėje dar nebuvus nei marksistu, nei leninistu, tuo labiau ne koku Lietuvos kompartijos organizatoriumi "nuo neatmenamų laikų", kaip ligšiol vis stengėsi jį vaizduoti kompartijos istorikas Romas Šarmaitis bei kiti mūsų sovietologijos šventikai. Iš tiesų, Kapsukas gal tik nuo 1914 metų ėmė persiversti į komunistą, vėliau beatodairiškai pasišventusį raudonosios Kremliaus imperijos tarnybai. Kaip sprendžia istorikas Trumpa, pirmoji Kapsuko išgyvenimų kaitra caro kalėjimuose ir jo revoliucingumo šaknys daugiau išaugo iš lietuvių anų metų tautinio sąjūdžio, negu iš tada dar menko

jo marksizmo ir neaiškaus leninizmo. Juk ir Kapsuko jis pasivadino, gerbdamas anų laikų didįjį Kapsą – Dr. Vincą Kudirką...

Ir apie savo jaunystės pažiūras vėliau jis pats prisipažino, kad buvęs "SOCIALPATRIOTAS, kaip ir kiti anų laikų lietuviai socialdemokratų". O 1901 metų V a r p o žurnale, prisimindamas Motiejaus Valančiaus šimto metų gimimo sukaktį, jis tiesiog aukštino vyskupo nuopelnus lietuvių bei lietuvių kultūrai.

Štai keli jo pasisakymai kiek senoviška ano meto mūsų kalba: "Pasibaigus 1863 metų maištui, gudų (t.y. rusų mano pastaba) valdžia nusprendė apmaskolinti mūsų kraštą. Kad lengviau tas jai eitų, tūkstančius lietuvių ištremė į Siberiją ir Gudiją, o į jų vietą atgabeno kelis šimtus maskolių šeimynų... Maskolinis ateivius padarė ponais mūsų krašto, o lietuvius jų bernaiss; lietuviams katalikams neleido net išpažinti liuosai tikėjimo, uždraudė bažnyčias statyti, savaip Dievą garbinti, varu pradėjo verstį į pravoslaviją. Pagaliau uždraudė lietuviams savaip knygas spausti ir ėmė brukti jiems savo "graždanką"... Bet nepasisekė apmaskolinti lietuvių. Stipriausiu faktorium iš lietuvių pusės buvo tikėjimas (p. 237).

Ar ne panašūs vyko procesai ir ryškėjo jų pasekmės dabar, per vėliausius dešimtmečius? Gi Kapsukas, kol dar nebuvo nutrūkęs savo tautos kelią, šitaip rašė pačioje šio šimtmečio pradžioje. O prof. Vaclovo Biržiškos liudijimu, anasai "socialpatriotas" Mickevičius-Kapsukas buvo dar gi autorius tais laikais pagarsėjusios dainos itin kovingų žodžių:

*Baimė nespauk mums krūtines,
Leisk mums gint nuo gudų*

*Lietuvą mūsų tėvynę,
Garbę ir laisvę žmonių...*

Savo studijos įžangoje ta proga Vincas Trumpa ne be taiklios ironijos pastebėjo, kad nepaisant visokios bolševikinės adoracijos Kapsuko vardui ir nuopelnui, ligšiol dar niekas neparašė jo išsamesnės biografijos. Tai turbūt dėl to, jis spėja, kad vengiama savu didvyrius ir revoliucingumo status numenkinėti, sužmoginti, iš legendų perkelti tikrovėn, parodyti jų tikrą kasdieninį, asmeninį ar ir šeimyninį gyvenimą.

Ir ne be šypsno dar primeina, kad panašiai esą buvę ir per kito iškeltos Lietuvos revoliucininko Antano Sniečkaus laidotuves, kuriose "...dalyva-

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniam Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytus, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

vo daugybė savų ir svetimų dignitorių, ir tik vienas vienintelis Lenkijos komunistų partijos atstovas savo kalboje prisiminė Sniečkaus šeimą ir pareiškė jai užuojautos" (p. 235).

IR SOVIETINIO KVIS-LINGO LIKIMAS...

Neturiu aiškos nuomonės, tik abejočiau, ar šiandien dar būtų kam reikalinga kokia nors plati, išsami istorijos šiukšlių dėžės užsipelniusio mūsų pačio bukiausio ir vergiškiausio stalinisto biografija. Per ilgai jo vardas buvo brukamas, nuodijant ir teršiant lietuvių tautos laisvės kelio sampratą, keliems apgailėtiniams kvislingam fabrikuojant patrakėliškas teorijas apie kapsukinį tarybinės santvarkos "įkūrimą" 1918 metais, jos "atstatymą" 1940 metais, ar apie "tikrosios Lietuvos nepriklausomybės įsikūnijimą maskolių sovietinės meškos nasruose.

Bet gal visiškai dar nepamirškim ir krikščioniško atladumo pareigos. Prisiminus senus Kapsuko laiškus ir straipsnius apie Lietuvos "apmaskolinimą", apie Siberiją, pravoslavijos pavojų, o ypač tą dainą, kaip reikia nuo "gudų" gint Lietuvą tėvynę, jos garbę ir laisvę žmonių, – gal jo vardas perestroikos laikui dar galėtų pasilikti kokiam labiausiai nutriušusiam kolūkiui ar Suvalkijos bažnytkaimio šunkeliui vadinti.

Bet tik ne šauniam miestui Mariampolei! Ir ne Vilniaus universiteto garbingai šventovei! Tokius begėdiškus užmojus jau ėmė valyti

net patys mūsų komunistai. Atrodo, kad tai gana nebloga pradžia.

P.S. Los Angeles Santaros –Šviesos Sambūrio padalinys š.m. Kovo 25d. Tautiniuose Namuose ruošia visuomenei Vinco Trumpos "Lietuva XIX amžiuje" veikalo pristatymą. Vertėtų pasidomėti.

* **KELIONĖS Į TURKIJĄ**
šių vasarą rengia Turkų tautinės kultūros turizmo įstaiga ir Bora Ozkok, išvykų laikas nuo balandžio 11 iki rugsėjo 4. Iš New Yorko skrendama tiesiai į Istanbulą.

Pirmos klasės viešbučiai, patogūs autobusai ir geras turkų virtuvės maistas suteiks kelionę malonumo ir poilsio. Be to pažintis su antikinio pasauliu ir civilizacijos lopšiu neįtikėtinais praplės istorines žinias.

Smulkesnei informacijai ir brošiūrai skambinkit tel. (216) 486-2111 arba rašykit adresu: H. Stasas, 18112 Woodward Rd., Cleveland, OH 44119.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

NURSE

ANESTHETIST

CRNA

Full-time position available in 7 M.D., 9 CRNA group supplying anesthesia services at Underwood Memorial Hospital, Woodbury, NJ. Anesthesia services include all services except open heart surgery. Competitive salary. Fringe benefits include pension, health care, life insurance, & disability insurance. Persons interested in this position please send C.V. to:
ARG Anesthesia Assoc., P.A.
P.O. Box 745, Woodbury NJ 08096
or call Anthony R. Giorgio, M.D.
1-609-845-0100 ext 2357

SUJUNGTOMIS RANKOMIS IR ŠIRDIMIS

ŠVĘSKIME VASARIO 16 – LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĘ!

Išvename nepaprastą Tautos atgimimo ir kovos istorinį momentą! Mūsų visų pareiga aktyviai prisidėti prie atgimstančios tautos siekių ir kartu nepamiršti kultūrinių ir švietimo darbų čia gyvenančių lietuvių tarpe.

Tautos didvyriškumo kovoje už laisvę nepalaužė 50 metų trukusios okupacijos. Tautos kančių tragedijos išaugino narsų, patriotišką lietuvių jaunimą, kuris su vyresniąja karta, reikalauja valstybinės nepriklausomybės. Pasaulis pastebėjo lietuvių siekius ir jų kraštui okupanto daromą žalą. Šiandien Lietuvos vardas didžiojoje spaudoje ir televizijos programose minimas su pagarba.

Išėjimo lietuvių esame įpareigoti pagelbėti atgimstančiai Lietuvai. Šių metų Vasario 16 yra mūsų visos tautos naujo atgimimo šventė, jungianti ir uždeganti mus vienybės ir ryžto liepsna.

Švęsdami Vasario 16, sujunkime visas kūrybines, organizacines ir finansines jėgas tautos laisvės atstatymui. Jos atneš nepriklausomybę Lietuvai ir sutvirtins lietuvių išlaikymą išeivijoje.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ XII-TOJI TARYBA

PREZIDIUMAS

pirm. Angelė Nelsienė
Almis Kuolas
Danguolė Navickienė
Romas Nelsas
Algis Raulinaitis

GARBĖS TEISMAS

Pirm. Vytautas Kutkus
Grazina Kamantienė
Grazina Kriaučiūnienė
Vytautas Petrulis
Algis Rugienius

KONTROLĖS KOMISIJA

pirm. Česlovas Mickūnas
Alfonas Petrulis
Marius Žiaura

Bostono apylinkė
pirm. dr. Romas Bevydas
Brockton apylinkė
pirm. Stasys Eiva
Cape Cod apylinkė
pirm. Alfonsas Petrulis

Kennebunkport
Rev. Rafaelis Šakalys
Providence apylinkė
pirm. Aldona Kairienė
Worcester apylinkė
pirm. Stasys Rudys

Arizona apylinkė
pirm. Antonija Petrulienė
Los Angeles apylinkė
pirm. P. Jurgis Joga
Portland apylinkė
pirm. Algimantas Tekorius
San Francisco apylinkė
pirm. Danutė Janutienė

VAKARŲ APYGARDA

pirm. Angelė Nelsienė

Santa Monica apylinkė
pirm. Juozas Kojelis
Seattle apylinkė
pirm. Ina Bartulytė-Bray
Las Vegas apylinkė
pirm. Mary Yanauskas
Hawaii
ryšininė Elena Aglinskienė

Vytautas Alksnis
dr. Kazys Ambrozaitis
Adolfas Armalis
Linas Balsys
dr. Vytautas Bieliauskas
Rima Binder
Arūnas Bitėnas
Rimantas Bitėnas
dr. Zigmąs Brinkis
Romualdas Bublys
Gintaras Čepas
Asta Banionytė
Algis Danta
Danguolė Didžbalienė
Zina Dresliūtė
Mykolas Drunga
Eglė Dudėnienė
Alfonas Dzikas
Gailė Eidukaitė

Teresė Gečienė
Algimantas Gečys
Jolita Gudaitytė
Povilas Jančiauskas
Birutė Jasaitienė
Rasa Jušienė
Rūta Jušienė
dr. Ferdinandas Kaunas
Romas Kezys
dr. Petras Kisieliū
Daina Kojelytė
Mečys Krasauskas
Romualdas Kriaučiūnas
Kazys Laukaitis
Milda Lenkauskienė
Eduardas Meilus, Jr.
Rasa Miliuskauskaitė
Antanas Miliuskauskas

Lilė Milukienė
Jaunutis Nasvytis
Linas Norušis
Juozas Polikaitis
Jonas Račkauskas
dr. Antanas Razma
Algirdas Šilbajoris
Donatas Skučas
Asta Spurgytė
dr. Viktoras Stankus
Jonas Urbonas
Kazys Urbšaitis
Aleksandras Vakselis
Birutė Vilutienė
Birutė Vindašienė
Virgus Volertas
Pranas Zundė
Kazys Žiedonis

MICHIGAN APYGARDA

pirm. Vytautas Kutkus

Detroit apylinkė
pirm. Nijolė Zelwinder

Lansing apylinkė
pirm. dr. Romas Kriaučiūnas

Grand Rapids apylinkė
pirm. Grazina Kamantienė

NEW JERSEY APYGARDA

pirm. Rasa Jušienė

Elizabeth apylinkė
pirm. Julius Vebaitis
Jersey City apylinkė
pirm. Antanas Gražulis

Newark apylinkė
Danguolė Didžbalienė
Paterson apylinkė
pirm. Angelė Stankaitienė

Kearny-Harrison apylinkė
dr. Stasys Skripkus

VIDURIO VAKARŲ APYGARDA

pirm. Birutė Vindašienė

Aurora apylinkė
pirm. Domicelė Vizgirdienė
Beverly Shores, LB įgaliotinė
Roma Dambrauskienė
Bridgeport apylinkė
Brighton Park apylinkė
pirm. Salomėja Daulienė
Cicero apylinkė
pirm. Raimundas Rimkus
East Chicago apylinkė
pirm. Birutė Vilutienė
E. St. Louis apylinkė
pirm. Zigmąs Grybinas

Hot Springs apylinkė
pirm. Stepas Ingaunis
Indianapolis apylinkė
pirm. Rimantas Guzulaitis
Wisconsin apylinkė
pirm. Vytautas Janušonis
Lemont apylinkė
pirm. Kęstutis R. Sušinskas
Marquette Park apylinkė
pirm. Jonas Levickas
Melrose Park apylinkė
pirm. Algis Sinkvičius
Waukegan-Lake County apylinkė
pirm. Regina Narušienė ir
Rima Kašubaitė-Binder

OHIO APYGARDA

pirm. Kazys Žiedonis

Buffalo Lietuvių klubas
pirm. Milda Neuman
Cincinnati apylinkė
Jonas Matulaitis
Cleveland apylinkė
pirm. Vytautas Brizgys

Pittsburgh apylinkė
pirm. Vytautas Yucius
Rochester apylinkė
pirm. Danguolė Klimienė
Dayton
ryšinininkas kun. Vaclovas Katarskis

PIETRYČIŲ APYGARDA

pirm. Algimantas Gečys

Baltimore apylinkė
pirm. Vytautas Eringis
Philadelphia apylinkė
pirm. dr. J. Meškauskas

So. New Jersey apylinkė
pirm. Vytautas Volertas
Washington apylinkė
pirm. Audronė Pakštienė

JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA

Darius Sužiedėlis—pirmininkas
Paulius Mickus
Algirdas Šilas

Laurynas Vismantas
Vija Bublytė
Rasa Raišytė
Rita Zakarkaitė

APYLINKĖS NEPRIKLAUSANČIOS APYGARDOMS

Centrinė apylinkė
pirm. Jonas Urbonas
Colorado apylinkė
pirm. Julius Bulota
Sioux City apylinkė
pirm. kun. Simas Morkūnas

Omaha apylinkė
pirm. Algis Antanėlis
Kansas City apylinkė
pirm. Kazys Želnaitis

XII-TOJI KRAŠTO VALDYBA

dr. Antanas Razma
pirmininkas
Linas Norušis
vykdomasis vicepirmininkas
Birutė Jasaitienė
vicepirmininkė organizaciniams ir
administraciniams reikalams
Pranas Joga
sekretorius
Kostas Dočkus
vicepirmininkas finansų reikalams
Regina Kučienė
Švietimo tarybos pirmininkė

Dalia Kučienė
Kultūros tarybos pirmininkė
Arvydas Barzdukas
Visuomeninių reikalų tarybos
pirmininkas
Birutė Jasaitienė
Socialinių reikalų tarybos
pirmininkė
Kun. A. Saulaitis, S.J.
Religinių reikalų tarybos pirmininkas
dr. Petras Kisieliū
vicepirmininkas specialioms
reikalams
Ramona Steponavičiūtė
vicepirmininkė ryšiams su jaunimo
organizacijomis

Ramunė Kubiliūtė
vicepirmininkė informacijos
reikalams
Darius Sužiedėlis
JAV Lietuvių jaunimo sąjungos
pirmininkas
Rimantas Dirvonis
vicepirmininkas sporto reikalams
Vladas Sinkus
išdinininkas
Danutė Korzonienė
reikalų vedėja
Asta Banionytė
atstovė Washingtono

CONNECTICUT APYGARDA

pirm. Jaunutis Nasvytis
Bridgeport-Stanford apylinkė
pirm. Sigitas Liaukus

Hartford apylinkė
pirm. Zina Dresliūtė
New Britain apylinkė
pirm. Romas Butrimas
New Haven apylinkė
pirm. Vaiva Vėbrautė-Gust

FLORIDOS APYGARDA

pirm. Povilas Jančiauskas
Floridos Aukšinis krantas
pirm. Jonas Paškus
Miami apylinkė
Petras Griškėlis
Palm Beach apylinkė
pirm. Algis Augūnas

New London apylinkė
pirm. Stasys Miknius
Putnam apylinkė
pirm. Albina Lipčienė
Waterbury apylinkė
pirm. Linas A. Balsys

St. Petersburg apylinkė
pirm. Kostas Aras
Sunny Hills apylinkė
Ona Adomaitienė

NEW YORKE APYGARDA

pirm. Vytautas Alksnis

Bushwick apylinkė
pirm. Rev. Pranas Giedgaudas
Great Neck apylinkė
pirm. Vytautas Žukas
New York apylinkė
pirm. Juozas Kazlas
Maspeth apylinkė
pirm. Kazimieras Vainius
New York 1-oji apylinkė
pirm. Apolonija Radzivanienė
Queens apylinkė
pirm. Romas Kezys
Woodhaven apylinkė
pirm. Vladas Sidas

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖJE JAV LB
KRAŠTO VALDYBOS PASTANGOMS IŠLAIKYTI LIETUVYBĘ
IR PAREMTI BESILAISVINANČIĄ LIETUVĄ skiriu \$ _____

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Čekį prašome rašyti LITHUANIAN AMERICAN COMMUNITY, INC. vardu. Aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių (ID No. 36-3625439). Jūsų grįžęs čekis atstoja kvitą, bet jei pageidaujate atskiros kvito, prašome pažymėti ☐

LITHUANIAN AMERICAN COMMUNITY, INC.
c/o Kostas Dockus
1901 S. 49th Court
Cicero, IL 60650

ELIZABETH

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Šiais metais visi stengiasi kuo iškilmingiau paminėti Lietuvos Nepriklausomybę. Nežiūrint to, kad lietuvių skaičius Elizabethe yra gero-kai sumažėjęs, rengėjai sten-

giasi, kad viskas įvyktų pri-deramai geriau ir iškiliau.

Laimingu atveju LB Eliza-betho apylinkės valdybai pa-sisekė gauti jauną ir energin-gą kalbėtoja Darių Sužiedelį iš Washingtono, D.C. Jis ku-rį laiką lankė Vilniaus univer-sitetą, o čia Amerikoje bai-gęs politinius mokslus Wash-

ingtono universitete, atidžiai seka įvykius Lietuvoje. Šiuo metu jis su Asta Banionyte yra LB ryšinininkai su Ameri-kos politikais ir Valstybės de partamentu.

Vietoj meninės dalies ir šiomet bus rodomos vaizda-juostės apie Lietuvą ir jos ryž-tą už savo laisvę. Taip pat

bus išstatyta spaudos paroda apie šiuometinius įvykius Lie-tuvoje. Minėjimas įvyks sek-madienį, Vasario 18 dieną. Prasidės mišiomis 11 valan-dą Šv. Petro ir Pauliaus lietu-vių bažnyčioje Elizabethe. Po pamaldų, parapijos salėje vyks minėjimo programa. Viskam pasibaigus bus ben-

dri užkandžiai už prieinamą kainą. Kviečiam visus iš arti ir toli dalyvauti šioje svarbio-je šventėje, kur bus galima daugiau patirti kas šiandien vyksta nepaprastų ir stulbi-nančių pasikeitimų sraute mūsų tėvynėje.

L.B. ELIZABETHO
APYLINKĖS VALDYBA.

Lietuvos konsulato Chicagoje rūpesčiai

Jurgis Janušaitis

Kada tik sugrįžtame į lietuvių sostinę Chicago, visada turime malonią progą applan-kyti Lietuvos generalinį garbės konsulą Vaclovą Kleizą.

Dabartinį Lietuvos generalinį garbės konsulą teko pažinti dar Hanau lietuvių stovykloje, Vokietijoje, pokario metais. Tada jis buvo gimnazistas, bet jau reiškėsi jaunimo lietuviškoje veikloje. Vėliau likimas lėmė mus vėl suvesti jau lietuviškoje Chicagoje.

Vaclovas Kleiza veiklus ateitininkų organizacijoje, Amerikoje baigė aukštuosius mokslus. Studijų metais, o ir vėliau jis buvo aktyvus jaunimo organizacijose, eidamas įvairias pareigas ir drauge įsijungęs į Lietuvių Bendruomenės veiklą. Buvo PLJ Kongresų organizatorius, LB ėjo įvairias pareigas, įskaitant darbą ir PLB valdyboje.

Taigi Vaclovas Kleiza gyvenimui gerai pasiruošė, jaunystės metus atidavė jaunimo, LB organizacijų veiklai ir darbams.

Prieš ketveris metus iš Lietuvos generalinės konsulės pareigų pasitraukus garbingai Juzei Daužvardienei, mūsų diplomatinei tambybai rekomenduojant, Valstybės departamentas priėmė Vaclovo Kleizos kandidatūrą ir jis tapo Lietuvos generaliniu garbės konsulu Chicagoje.

Bet diplomatinei tarnybai taip pat reikia patirties. Ir čia buvusi konsulė Juzė Daužvardienė jaunam diplomatui nuoširdžiai telkino įsigyventi į diplomatinės tarnybos darbus.

Aplankę konsulą Vaclovą Kleizą turime progos nuoširdžiai ir atvirai pasikalbėti apie nuskubėjusius lietuviškos veiklos metus, apie dabartinę išeivijos lietuvių visokeriopą gyvenimą, problemas ir apie patį konsulo darbą.

Konsulas Vaclovas Kleiza paprastas, nuoširdus, atviras pokalbiuose, išvalgęs lietuviškojo gyvenimo ir Lietuvos problemose.

Jis pažymėjo, kad diplomatinis darbas jam arti širdies, nors daug yra rūpesčių ir problemų. Pasidžiaugė, kad lietuviškoji visuomenė supranta konsulato svarbą ir vis daugiau ir daugiau skiria šiam diplomatiniam postui dėmesio.

Kaip žinia, Lietuvos generaliniai garbės konsulai iš JAV išdo jokios paramos negauna. Konsulatą tenką išlaikyti savomis, asmeninėmis lėšomis. Kas sudaro dideles, palyginant, išlaidas. O darbų daug.

Konsulato įstaiga kukli. Vienas jų rezidencijos Beverly Hills namo kambarys. Tas pat stalas, už kurio sėdėjo ir dirbo šviesios atminties valstybininkas, Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis, o vėliau konsulė Juzė Daužvardienė. Sakyčiau gana kukli biblioteka informaciniais apie Lietuvą leidiniais.

O, anot Konsulo, kreipiasi į konsulatą universiteto profesoriai, studentai, rašą dizertacijas, draugingų kraštų konsulatams vis prašydami informacijų apie okp. Lietuvą, jos istoriją.

Minėjome, kad konsulato išlaikymas pareikalauja ir lėšų. Konsulas Vaclovas užsiminė apie išlaidas, beveik pilno laiko darbą konsulate, tačiau abu su žmona pelno pragyvenimą dirbdami kitur. Atseit konsulato parama ne daug kas rūpinasi. O vistiek mūsų fondai turėtų padėti. Turime gi milijoninį fondą Lietuvos vadavimo reikalingams. To fondo administravimui, jeigu tiesa, esą išleidžiama didelės sumos pinigų, apmokant gerai tarnautojus

įstaigoje. O gi Lietuvos generaliniai konsulatams argi nėra mūsų laisvės kovos didieji ramsčiai užsienyje. Tad kaip tik derėtų ir jiems teikti finansinę išsilaikymui paramą.

Iš pokalbio buvo galima suvokti, kad ir mūsų organizacijos, turinčios kasose nemažas sumas, Lietuvos generalinio konsulato Chicagoje, o gal ir kitur, neprisimena, kad ir su menkesne auka.

Iš Lietuvių Fondo paramos susilaukiama, bet, atrodo, ji taip pat nėra didelė, o be to LF juk turi ir kitus projektus remti.

Ir štai nuskardeno žinia, kad ir šiais metais Lietuvos generalinis Konsulas Vaclovas Kleiza, vasario 16 d. Balzeko kultūros muziejuje, ruošia priėmimą Lietuvai draugingų šalių konsulams, diplomatams ir įtakingiems Amerikos politikams. Tai vienas iš prasmingiausių minėjimų. Konsulas tvirtina, kad tokioje priėmimo būna proga atvirai, nuoširdžiai išsikalbėti su įvairių šalių diplomatais ir drauge pristatyti Lietuvos reikalus, dabartinius įvykius Lietuvos siekius ir dabartinę politiką. Gerai, kad Konsului talkina lietuviškų organizacijų specialus, darbingas komitetas, vadovaujamas visuomeninės Birutės Jasaitienės. Būtų labai gražu, kad tokiam diplomatiniam priėmimui gausiai dalyvautų mūsų visų organizacijų atstovai, pirmininkai, veiksmų atstovai, ypač organizuotas lietuviškas jaunimas. Ateikime drauge ne tuščiomis, vien tik pažmoniui, bet ir su konkrečiais, didesne parama ir pačiam Lietuvos generaliniam konsulatui.

Tokie diplomatams ruošiami Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo proga, priėmimai pasitarnaus Lietuvai daugiau, nei mūsų gau-

Dirvos bendradarbis Jurgis Janušaitis sveikinasi su Lietuvos gen. konsulu Chicagoje Vaclovu Kleiza.

sūs minėjimai savųjų tarpe.

Sveikintina, kad ir New Yorkas ruošiasi suruošti diplomatams priėmimą.

Pokalbį su konsulu Vaclovu Kleiza baigiant, palinkėjome ir toliau taip gražiai reprezentuoti Lietuvai ir taip pat gražiai reikštis ir lietuviškosios išeivijos tarpe.

Gi jo didysis rūpestis, kad

kuo greičiausia suartėtų, suartėtų, suplanuotų bendrus darbus mūsų pagrindiniai veiksniai, o taip pat, kad būtų koordinuota ir kultūrinė veikla, besilankant gausybei meninių vienetų iš tėvynės, dėl ko ateityje gali labai nukentėti ir išeivijos kultūrinis gyvenimas.

Šios pastabos turėtų susilaukti reikiamo dėmesio.

Oktavos ansamblio koncerto metu St. Peterburge, buvo surošta plakaty iš ok. Lietuvos paroda, kuriuose matėsi Lietuvos atbudimas, kova dėl laisvės ir nepriklausomybės. Parodą paruošė J. Taoras. Nuotraukoje iš kairės: J. Taoras, J. Svedas, Oktavos solistas L. Čepreckas ir A. Kovera.

Kreipimasis į išeivijos lietuvius

Lietuvos sūnūs ir dukros!

Atgimstanti Lietuva šaukiasi Jūsų pagalbos. Bolševizmas suslabdė mūsų krašto ekonominį, kultūrinį, politinį vystymąsi, vykdė tautos genocidą.

Atkūrus Nepriklausomybę, mūsų laukia ne tik ekonominiai sunkumai. Mums teks pertvarkyti švietimą, mediciną, prekybą, pramonę, administraciją – visas gyvenimo sferas.

Mes stokojame žmonių, mokančių dirbti ir gyventi normalioje visuomenėje, ir, matyt greitai jų turėsime pakankamai.

Todėl kreipiamės į Jus, pasaulio lietuviai, prašydami: atvažiuokite padėti! Vien savo buvimu, modernesne galvosena, geresne darbo kultūra, tvirtesne morale galite daug prisidėti prie Lietuvos

valstybės atkūrimo.

Mums reikia profesorų, mokytojų, gydytojų, inžinierių, sugebančių atsakyti už savo sprendimų pasekmes. Reikia įstatymus gerbiančių policininkų profesionalų, ūkininkų, įvairių amatininkų ir aukštos kvalifikacijos darbininkų.

Atvykite į Lietuvą! Kiekvienas sudarysite salelę, tos Lietuvos, kurią jau antri metai mėginame atkurti, ir, žinoma, atkursime. Tačiau Jūsų padedami tai padarysime kur kas greičiau.

LPS konferencijos, įvykusios 1990 m. vasario 3 d. Vilniuje pirmininkai

A. Abišalas, A. Sakalas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VLIKo Valdybos posėdžio įvykusio 1990 m. sausio 28 d. VLIKo įstaigoje Washingtone dalyviai: pirmoje eilėje iš k.: dr. Jonas Stiklorius, dr. Elena Armanienė, dr. Domas Krivickas, dr. Kazys Bobelis, Algis Regis, Janina Čikotienė. Antroje eilėje: Vilius Bražėnas, Pilypas Narutis, Juozas Vitėnas, Jonas Bobelis, dr. Leonas Kriaučiūnas, Vytautas Jokūbaitis, Algis Vedeckas, Juozas Giedraitis.

Finansiniai labirintai

Vladas Vijeikis

Prisipažinsiu, kad man niekad neteko sukinėtis bankininkų, finansistų ar šiaip jau pinigais persunktų individų draugijoje, tad negalėčiau atpažinti, kuris sukčius, o kuris ne. Tie, kurie savo pinigus patiki įvairiems gerai atrodantiems finansistams, paskui graužia savo pirštus arba šoka per langus iš aukštų pastatų. Mat tie finansistai vaikšto kaklaraiščius pasirišę, gerai suglaistytom kelnėm ir batai nušveisti, kad net gali savo veidą matyti. Tad koks genijus gali atskirti, kuris finansistas tikras, o kuris netikras arba tikras sukčius? Ant kaktos neparašyta.

Pokarinėje Vokietijoje ir lietuvių tarpe buvo į finansines padanges pasinešusių tautiečių, kurie cigaretėm, šiaurini ir kitais smagaus egzistencijai reikalingais produktais spekulavo. Tokie individai tuo laiku vaizbūnais buvo tituluojami. Bet čia tokia sena istorija, lyg Egipto piramidės.

Atsidanginę į Ameriką, kai kurie tautiečiai neprarado savo finansinių polinkių ir prakuto kaip niekas kitas. Tikrai ne cigaretėm ir ne silkėm.

Ir staiga iš gimto krašto pasigirdo laisvės balsai. Mūsų finansistai, kuriuos anksčiau vadinome spekuliantais ar vaizbūnais, ištempė ausis! O tos ausys išgirdo ne laisvės varpus skambinant, bet dolerių švelnų kuždėjimą.

Vienas iš tų finansistų – nuo šiol vadinsime finansistais, nors tas titulas labai abejotinas, – taigi tas finansistas suprato lietuvišką dvasiją. Garbė jam! Mes vis dar poetų ir svajotojų tauta. Tad pasikvietė į pagelbą Pietarį, kur jis savo romane Algimantą iškėlė. "Lietuva mie-

gojo, bet bunda." Čia jau sugriebė tautiečių širdis, per kurias jie atidarys savo kišenes.

Tada finansistas nukeliauvo į Lietuvą ir, jo žodžiais tariant, Gedimino aikštėje pakartojo generolo McArthur žodžius: "Aš sugrįšiu!" Tik užmiršo patikslinti, kad McArturas sugrįžo su lėktuvnešiais, tankais ir milijonine kariuomene. Finansistas vargu ar buvo Gedimino aikštėje su savo patrijotiniais pareiškimais, bet tas taip gerai ir dvasiją keliančiai nuteikia už tūkstančio mylių gyvenančius tautiečius. Ką pasakai Gedimino aikštėje, tai pasakai ... Čia finansistas parodė gana neblogą žmonių psichologijos supratimą.

Toliau dar gražiau. Pritrūkęs lietuvių, amerikiečių, nusikreipė į vokiečių Šilerį. Esą Šileris pasakė: "Skambėkite linksmos dainos, nes laivai jau atsukti link tėviškos židinio ..." Vajei, kaip gražu!!!

Ir toje finansinėje ir poetiškoje maišatyje pasigedau Maironio. Niekas neapsieina be Maironio. Didelis neapsižiūrėjimas, tiek daug Maironio gerbėjų. Čia gi – nei žodžio. Prarasta geros skaičius investatorių.

O kalbant apie investatorius. Baigęs savo citatas iš poetų ir generolų, nurodo labai amerikietiška skambančios firmos adresą. Finansistas čia prašovė. Va, jeigu dėl patriotizmo – tai pinigų maišą turintieji tautiečiai bent kiek pradarys maišo raiščius. Bet jeigu vardas amerikietiškas, tai jie dar pagalvos. Ir taip ilgai galvos, kad viskas gali pasikeisti. Gali mėnulis biasas žino kur nuskristi! Gal žemė pradės atgal suktis? Čia būtų blogai. Galvos susi-

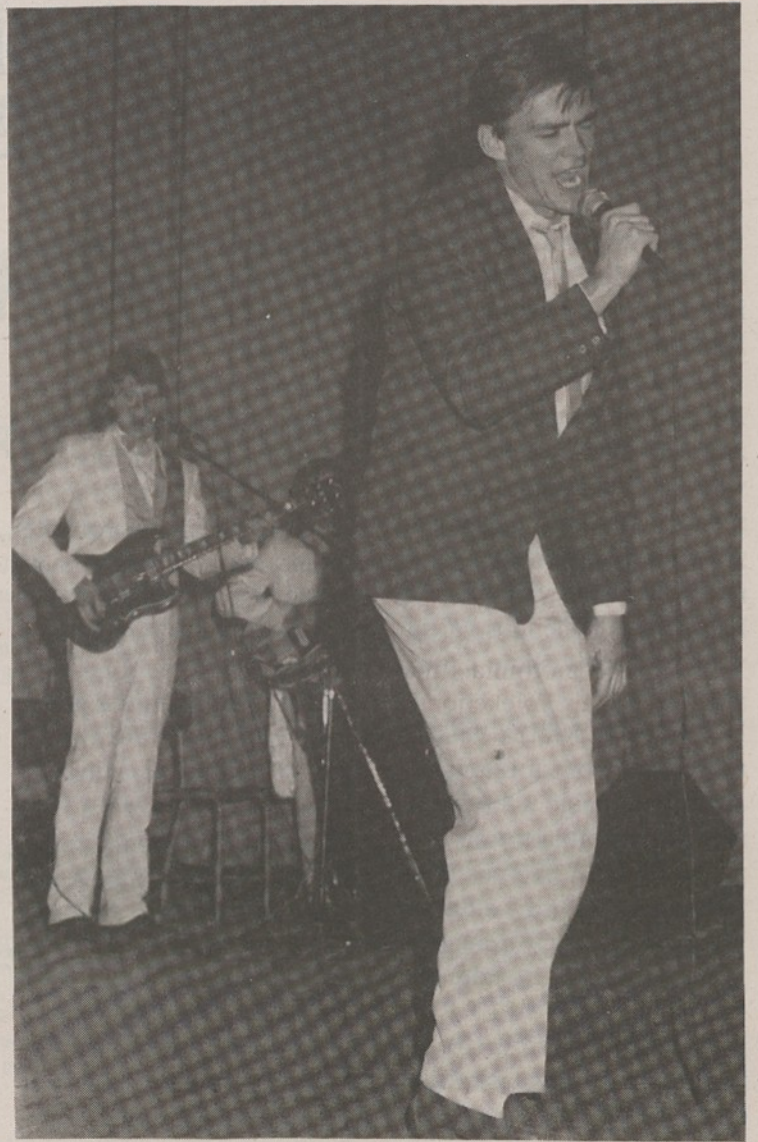
suktų.

Kad dar geriau amerikietiškus lietuvių piniguočius įtikinti, sako esą kalbėjęs su visa eile labai įtakingų finansistų Lietuvoje (Gedimino aikštėje). To neužteko. Jis juos pasikvietė į Floridą. O kas jie? Finansistas kukliai nutyli. Bet labai iškilmingai pabrėžia, ka Gedimino aikštėje buvo sutiktas televizijos, reporterių, valdžios ir ūkio žmonių. Kas jie? Čia finansistas vėl labai kukliai nutyli.

Ir sako, kad praleido 12 dienų planavimuose ir sutarčių pasirašinėjimuose. Bet ką jis pasirašė? Finansistas vėl kukliai nutyli. Amerikoje kursuojantis juokas, kad kažkas Brooklyno tiltą pardavę. Ar nebus tik finansierius Trakų pilį nupirkęs? O gal net Gedimino aikštę? Investatoriai sužinos.

O reikia pripažinti, kad lietuviškas finansierius išrado naują būdą kaip piliečius nuo jų pinigų atskirti. Poezijos citatomis. Dar nei vienas amerikietis to nenaudojo! Durniai. Amerikiečiai paprastai žada didelius pelnus. O lietuviško finansieriaus teigimu – nežinai, ką tavo pinigai darys. Gal bulvės žiedus į žemę sodins. Gal Kaune gambling įsteigs. Kaip Las Vegas? Gal bekonus maišys su karvėm – turėsim ir pieno ir lašinių! Gal iš Lietuvos pragręž tokį tunelį, kad tautiečiai į Ameriką pėsčiom galės atkelti. O gal tiltą per Atlantą? O gal pagamins automobilį, kuris vandens įpylus važiuotų? Čia tai investuočiau. Benzinas tiek kainuoja, kad

O vis dėlto. Man labai patinka finansisto pareiškimas Gedimino aikštėje. "Aš dar sugrįšiu!" Čia tai mostas! Lyg pats Gedimi-

Ar jis ne Elvis Presley? Ne. Tai Žilvinas Bubelis, "Oktavos" dainininkas. Jis labai gerai imitavo Preslio dainavimą. Margučio surengtame koncerte Chicagoje. Toliau matomi gitaristai Gintaras Šulinskas ir Eugenijus Kanevičius.

J. Tamulaičio nuotr.

nas grįžta į Vilnių. Ir taip norėčiau sudainuoti patriotinę dainą apie Vilnių, tik neprisimenu visų žodžių. Tad kas beliko. "Žilas kalnas sudrebės. Finansistas Vilnių gina iš kairės ir dešinės."

O vis dėlto. Pačiame gale turiu pasakyti gerai pergalvoję, kad lietuviškas finansierius visai tvarkoje. Jis nieko nežada. Amerikiečiai sako, kad gausi didelius dividendus, kad tavo šėrai išaugs į neįtikėtinas aukštybes. O ką lietuviškas finansierius? Šiek tiek poezijos. O kaip tu iš tų poetų išgausi savo pinigėlius?

Jeigu tikėti istorija, tai reikėjo ginkluotos jėgos atva duoti laisvę. Finansistas sako, kad reikia dolerių. Ir aš sapnuoju. Laisvės varpų aidams nuskambėjus, ateinu į banką paprašyti paskolos mano menkam nameliui. O finansierius sako:

– Netikėjai į mano finansinę galybę. Kvatojai iš mano pastangų atkurti Lietuva. Eik sau. Jokios paskolos.

Ir aš einu iki Vytauto parko. Susirandu suolelį. Pasiukloju laikraščiais ir užsikloju. Laikraščiuose mano straipsniai.

OPPORTUNITY FOR
SCREW MACHINE OPERATORS
Be able to set up. Brown & Sharpe
Experienced only Blue Cross,
Vacation & Pension Plan
MOODY MACHINE PRODUCTS, INC.
141 Carolina Ave. • Providence, RI 02905
Tel. (401) 941-5130
(40-53)

DETROIT

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 18 d. 10:30 val. lietuvių parapijų bažnyčiose bus atnašaujamos mišios. Pagrindinis Vasario 16 šventės minėjimas įvyks Kultūros Centro salėje, 25335 W. Nine Mile Rd. Southfield, Mich. Akademijoje kalbės dr. Algirdas Statkevičius, Lietuvos Laisvės Lygos atstovas. Meninę programą atliks sol. Vida Dirgėlaitė, Manvydas Šepetys, Aleksas Mitrius ir Žiburio lituanistinės mokyklos šokėjai vadovaujami Viktorijos Viskantienės. Prieš minėjimą bus renkamos aukos Amerikos Lietuvių Tarybai. Rengia Detroito Lietuvių Organizacijų Centras.

MARCELĖ KURIENĖ vasario 4 d. mirė sulaukusi 79 metus. Po atlaikytų vasario 9 d. Šv. Antano parapijos koplyčioje pamaldų buvo nukraidinta į Putnamą ir palaidota prie savo vyro Justino, Dangaus Vartų kapinėse. Liko brolienė Liuda Petravičienė su šeima ir kiti giminės Lietuvoje.

PETRAS RUKŠTELĖ mirė vasario 3 d. sulaukęs 81 metus. Sausio 6 d. po atlaikytų pamaldų Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje palaidotas Šv. Kapo kapinėse. Nuiliūdime liko sūnus Medartas ir duktė Audra ir brolis Balys su šeima.

A. Gr.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Margučio pakviestas Lietuvos filharmonijos estradinis orkestras, vadovaujamas muz. Mindaugo Tamošiūno, lankydamsis Chicagoje grojo surengtame šokių vakare ir atliko du koncertus. Nuotraukoje akimirka iš sausio 26 d. Jaunimo centre surengto šokių vakaro. Iš kairės: Skirmantas Sasnauskas, Vytautas Mockūnas, Laimutė Tamošiūnienė, Dainius Pulauskas.

J. Tamulaičio nuotr.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

* VILNIAUS Arkikatedros varpinė vasario 6 d. grąžinta kam ir turėjo priklausyti. Lig šiol čia buvo Vilniaus ekskursijų biuro patalpos.

* KAUNO Vytauto Didžiojo Karo muziejus kreipėsi į Lietuvos žmones, prašydamas padėti surinkti medžiagą apie nepriklausomos Lietuvos kariuomenę ir jos likimą. Beje, tai muziejus pagarsėjęs prieš okupaciją surinktomis, o tarybiniais metais išvogtomis kolekcijomis. Dabar šie eksponatai renkami Prezidentūros muziejaus ekspozicijai.

* VILNIAUS Tremtinių bendrijos ataskaitiniame – rinkiminiame susirinkime išrinkta nauja taryba. Jos pirmininkas – Saulius Žukauskas.

* SAJŪDŽIO seimo taryba išreiškė nepasitikėjimą "Respublikos" laikraščio redakcija: Vitu Tomkum, Ryčiu Taraila ir Vitu Lingiu.

* VASARIO 7 D. išėjo naujas kultūros ir politikos laikraštis ŠIAURĖS ATĖNAI. Jį redaguoja: ARVYDAS JUOZAITIS, SAULIUS STOMA ir SAULIUS ŠALTENIS.

* VILNIAUS universitete susirinkę įvairių jaunimo organizacijų (ateitininkų, jauna lietuvių, gediminaičių, studentų, skautų) atstovai nutarė, kad Vasario 16-ąją – linksmintis nederėtų. Tegul tai bus rimties ir susikaupimo diena, o tautinės vėlavos – perrištos juodais kaspinais.

* PASKELBTAS Lietuvos Demokratų partijos kreipimasis į Lietuvos žmones ir į Lietuvos AT. Jame sakoma, kad nereikia kurti naujo Lietuvos herbo, kultūros ministro pavaduotojui Giedriui Kuprevičiui dar niekas nesuteikė įgaliojimų keisti Lietuvos herbą, atšaukti Lietuvos herbo kūrimo konkursą, o jam paskirtas nemažas lėšas perduoti labdarinai CARITAS organizacijai, neskatinti meninkų pasipelninti šventais tautos reikalais. Naujo herbo kūrimas tai bandymas panaikinti Nepriklausomos Lietuvos valstybės tęstinumą.

* VILNIUJE, vasario 8 d. nuo LTSR Revoliucijos muziejaus nuluptas pavadinimas. Dabar čia bus Lietuvos atgimimo muziejus.

* KĖDAINIUOSE paminėtos pirmojo žuvusiojo savanorio Lukšio metinės. Po Šv. Mišių, aplankius jo kapą Kėdainių miesto kapinėse, įvyko labdaros vakaras, kurio metu už kurį surinktos lėšos bus skirtos V. Landsbergio – Žemkalnio sukurto ir žuvimo vietoje stovėjusio

paminklo atstatymui.

* VYKSTA paskutiniai apdailos darbai prie Nežinomojo Kareivio kapo Kaune. Jis bus atidengtas už kelių dienų – vasario 16 dieną.

* MIRĖ poetė JANINA DEGUTYTĖ.

* SUKANKA 45 metai Vilkaviškio rajono laikraščiu. Ta proga surengta konferencija, kuri pabandys pasiekti šio laikraščio nepriklausomybės nuo rajono partinės ir tarybinės valdžios. Beje už tokį statusą dabar kovoja daugelis miestų ir rajoninių laikraščių. Kardinolas V. Sladkevičius pritaria, kad "Kauno tiesa" taptų miesto savivaldybės laikraščiu.

* ZARASUOSE perrenkama susikompromitavusi rajono valdžia.

* TELŠIUOSE įsteigtas Kilnimo prizas. Jis bus įteiktas kasmet kilniausiai rajone gyvenančiai šeimai.

* ŽURNALISTŲ sąjungos plenumas kreipėsi į Lietuvos AT, kad ši sustabdytų Respublikos nusipelnusio žurnalisto vardo suteikimą.

* LIETUVOS parlamentas priėmė Spaudos ir masinės komunikacijos priemonių įstatymą.

* IŠĖJO naujas mėnesinis žurnalas moterims "Gabija".

* VASARIO 10 AR 11 DIENĄ Klaipėdos Jūrų muziejuje laukiamas 5 milijoninis lankytojas.

* LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA pripažino negaliojančiais 1940 m. liepos 21 d. liaudies seimo rinkimus, ir jų išvadas. Liepos 21 dienos deklaracija (1940) negaliojanti. Pasiūlyta sudaryti sutartį su TSSR.

Didžiausias Vasario 16 d. minėjimas bus Kaune prie Nežinomo Kareivio Kapo, kur bus atidarytas jam paminklas. Vilniuje šventė bus minima prie pastato, kuriame buvo pasirašytas Nepriklausomybės aktas ir teatre. Komunistų partija taip pat prisideda prie Vasario 16 d. minėjimo. Prieš keletą dienų Aukščiausios Tarybos prezidiumo posėdyje buvo paskelbta, kad Vasario 16-toji yra Lietuvos TSR šventė, bet po gausių protestų ir diskusijų "TSR" buvo išbraukta.

Į Aukščiausią Lietuvos Tarybą bus renkamas 141 atstovas. Jau paskelbti 500 kandidatų, iš kurių 141 Komunistų partijos. Opozicija Komunistų partijai ypač stipri Šiauliuose, Panevėžyje ir Telšiuose. KP kandidatai, atrodo, neturi jokių galimybių laimėti Klaipėdoje. Padėtis skirtinga Vilniaus krašte

Dainavos ansamblis 1990 m. su vadovais Chicagoje.

A. Plenio nuotr.

Dainava rengia 'Kai papartis žydi'

Mečys Valiukeinas

Lietuvių tautinio meno ansamblis "Dainava" jau kuris laikas dirba, repetuoja (aktoriai, šokėjai, choristai), besirengdami muzikinio dviejų veiksmų veikalo premjerai – Kai papartis žydi. Premjera statoma 1990 m. kovo 25 d. (sekmadienį), Morton HS auditorijoje, Cicerijoje. Jau esą ir autobusai išnuomoti, vaidinimo žiūrovams iš Marquette parko, kaip ir iš Brighton parko, nuvežti bei parvežti...

Malonu pastebėti, kad pastaraisiais metais į Dainavą atėjo nemaža grupė entuziastingų ir kūrybingų jaunuolių. Tas ansamblio "atjaunėjimas" įdiegė jam daugiau energijos ir ryžto. Dabartinę ansamblio valdybą sudaro: Mėta Gabalienė pirmininkė, Danguolė Ilginytė vicepirmininkė, Kazimieras Jankauskas sekretorius, Juozas Vieraitytis izdininkas, Aldona Jankauskienė ir Nijolė Rūbienė – parengimų vadovės, Rita Likanderytė korespondentė ir Česlovas Gelažiūnas vald. narys.

Ansamblio meninės dalies sričių vadovai ("Kai papartis žydi" vaidinimui): Danutė Bindokienė skripto autorė, dirigentas Darius Polikaitis, chormeisteris Audrius Polikaitis, Liucija Buivydaitytė-Ambrosini režisierė, Rasa Paskočimienė šokių vadovė, rūbų projektai Ados Sutkuvienės, dekoracijos Sigito Ramonio.

Sausio 31 d. "Seklyčioje" Dainavos ansamblio valdybos iniciatyva ir kvietimu vakarieniavo ir vėliau pasidalino žiniomis apie vaidinimo "Kai papartis žydi" ligšiolinį pasirengimą bei laukiamus

duomenis. Tą visą dalyvių pasikalbėjimą, aiškinimąsi darniai pravedė Mėta Gabalienė. Dalyvavo arti 30 asmenų; ansamblio valdybos nariai, vaidinimo "Kai papartis žydi" vadovai, laikraštininkai ir liet. radio laidų vedėjai-redaktoriai.

Danutė Bindokienė, skripto autorė, supažindino su vaidinimo "Kai papartis žydi" turiniu ir puoselėjama idėja. Tai vyksta maždaug Aušros – Varpo gdynėje. Vaizduojamas Lietuvos kaimas, gyvenimas jame, darbai ir romantika. Vaidinimas neilgas, o tautinių šokių, kaip ir liaudies dainų įtarpai scenos slinkti pagyvina, tarytum, sutrumpina. Liucija Buivydaitytė-Ambrosini režisierė pabrėžė, kad šiame vaidinime visi aktoriai – esą jauni, aistringi scenos mėgėjai, bet ne profesionalai! "Bus įdomus spektaklis"... Muzikas Darius Polikaitis pastebėjo, kad kovo 25 d. spektaklyje 12 dainų atliks choras, 17 muzikantų orkestras ir abu vienetai jau yra pašventę repeticijoms daug valandų. Šokių vadovė Rasa Paskočimienė atskleidė, kad šokius atliks Spindulio šokėjai, bet jau ne tie šokusieji aną metų "Užgavėnių" pastatyme... Naujai sudarytoji grupė turi 11 mergaičių ir 11 berniukų. Tai būsiąs jiems didelis pasirodymas ir jie jam gražiai ruošiasi. Dailininkas Sigitas Ramonis pasakojo, kad jau turįs de-

koracijų eskyzus paruoštus. Projektavęs pagaminti didelio masto (kvadratinės) dekoracijas, bet pagavus mintį, kad su šiuo pastatymu Dainava galės ir į kitas vietas vyksti, dekoracijos bus parengtos, naudoti vietoje ir gastro-lėse...

Į kilusį klausimą, ar remtinas Dainavos ansamblis, kada mes turime gastroliuojančius ok. Lietuvos ansamblių pasirodymus... Darius Polikaitis atsakė trumpai – remtini ir gastrolieriai, profesionalai, ir mūsiškiai, mėgėjų ansambliai... O Danguolė Ilginytė akcentavo, esą amerikiečiai retkarčiais paremia Dainavos vaidinimus, mes, išeivi jos lietuviai, turime remti visada...

Bronius Nainys, Pasaulio Lietuvio redaktorius, savo kalboje džiaugėsi galėjęs šiame susitikime dalyvauti ir gerėjosi "Dainavos" entuziazmu bei darbais. Reiškė viltį, kad lietuviškoji visuomenė remis Dainavą ir jo rengiamą spektaklį. Dar stipriau Dainavos labui pasisakė ansamblio ilgametis globėjas dr. Leonas Kriaučiūnas. Jis tarė, kad Dainava šiuo metu žydingi ir ją mūsų visuomenė remis, kaip rėmė praeityje. Šia proga jis "pasiėmė" šio susitikimo vaišių sąskaitą, o jo žodžiais tariant, "kovo 25 d. spektaklio bilietams spausdinti prašau čekių".

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ,
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVEJIMĄ,
KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

ir kitur, kur gausiau rusų imigrantų. Sovietinės armijos kareiviai negalės balsuoti, išskyrus kilusius iš Lietuvos.

Penkių milijonų metai

Veik visi žinome, kad kiniečiai vadovaudamiesi savais Zodiako ženklais, kiekvieniems metams duoda skirtingus pavadinimus. Tokiu būdu metams duodami šuns, arklio ar kitokie pavadinimai. Mes, lietuviai, nors ir labai tolimi kiniečiams, taip pat pradėjome metams uždėti tam tikrą etiketę. Pernai turėjome "Varpo", o šiemet "Lietuviško žodžio" metai.

Tad ir Lietuvių Fondas metė šūkį, kad šie metai turi būti "Penkių milijonų metai". Fondo taryba ir valdyba peržvelgusi pereinamųjų metų atliktus darbus ir jų rezultatus džiaugiasi, kad buvo sėkmingi metai. Pereiti metai, nežinūrint didelės gausos įvairių renginių, loterijų ir aukų prašymų, ir Lietuvių Fondui davė gražų derlių. Pereitais metais fondo neliečiamas kapitalas padidėjo 324,612 dol. ir įstojo 177 nauji nariai. Taip pat buvo sėkmingas bandymas ribotai įvesti anglų kalbą. Mūsų antroji ir trečioji karta, mums patinka ar ne, namuose jau vartoja anglų kalbą. Tad bandymas išsiuntinėti dvikalbius laiškus, jau matosi, kad davė rezultatus. Naujų narių sąrašuose jau matosi ir nelietuviškai skambančios pavardės. Tai gal trečiosios kartos ar mišrių šeimų žmonės, kurie ateina į lietuviškus dirvonus.

Šiandien lietuviai jau nebėra nežinoma "minority", bet pastoviai linksniojamas žodis. Jau yra garbė būti lietuviu. Gorbačiovas atvažiavo į Lietuvą gelbėti savo "perestroiką". Apie tai rašė viso pasaulio didžioji spauda, mirgė jo televizijos ekranuose. Reikia manyti, kad įvykiai Lietuvoje, atsilięps ir į išeivijos jaunąją kartą, ir jaunuosius profesionalus. Tikimasi, kad

ir jie stipriau įsijungs į savo tėvų pradėtus darbus.

Tenka girdėti ir įvairių nusiskundimų, ir fondo darbuotojams tai nėra malonu girdėti. Visiems savi marškiniai yra artimesni, tad paramos negavę yra nepatenkinti ir garsiai aimanuoja. O ratas, kuris girgžda yra toli girdimas. Tačiau, ką turi daryti pelno skirstymo komisija, kai prašymų yra keturgubai didesnei sumai – negu galima paskirti. Čia ir Saliamonas visoje savo garbėje, gal nieko geresnio nesugebėtų. Vienintelė išeitis, tai sparčiau didinti fondą. Tad ir yra pasiryžta, šiemet užbaigti penktą milijoną. Ne tik pasiryžta, bet ir nusistatę tai įvykdyti.

Jau yra numatoma, kad įvykdžius užsibrėžtą tikslą, tą įvykį reikėtų tinkamai atžymėti. Geriausias būdas, atrodo, būtų išleidimas Fondo leidinio. Tai būtų išliekantis paminklas tiems, kurie fondą steigė, didino ir jį augino. Paminklas visoms darbščiosioms bitelėms, kurios į bendrą avilį medų nešė.

Dabar, kai tauta keliai iš letargo miego, reikės ir jai padėti. Reikės jau žymiai didesnių fondų. Per vieną naktį jų neišauginsim, tad reikia jau dabar į bendrą darbą stoti. Nei vienas neturėtų likti nušalėje, ar tik patarimus duoti. Visuose didesniuose lietuvių telkiniuose, turėtų būti Lietuvių Fondas atstovaujamas. Tik bendromis pastangomis galime didelį vežimą vežti.

Visi savo testamentuose turėtų ir fondo neužmiršti. Labai keistai atrodo, kai mirties pranešimuose draugai ir pažįstami yra kviečiami į paskutinį patarnavimą. Tačiau nenurodoma organizacijos, draugijos ar fondas, kuriam velionis priklausė. Reiškia

Lietuviai, latviai ir estai demonstravo prie sovietų ambasados Washingtono 1990 m. sausio 11 d., tuo pačiu laiku kai vyko demonstracijos Lietuvoje dėl M. Gorbačiovo apsilankymo. Iš kairės: O. Adomaitienė, A. Pakštienė, R. Bailey, A. Banionytė.
R. Čikoto nuotr.

Darbo konferencija mokytojams

Darbo konferencija priešmokyklinio ir pradžios mokyklų mokytojams, organizuota švietimo tarybos, įvyko sausio mėn. 21 dieną Jaunimo Centre.

Konferenciją atidarė Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė išskeldama reikalą mokytojams taikytis prie besikeičiančių sąlygų, kuriose dabartiniai vaikai auga. Žodžius kaip "žagrė" ar panašiai iš vadovėlių perkelti į muziejus ar surasti būdą kur palyginimo būdu su dabar naudojamomis mašinomis pristatyti ir anksčiau naudotus padargus.

Ant ilgo konferencijos stalo išstatyti paskutinių metų Švietimo tarybos leidiniai, jų tarpe ir jaunųjų autorių V. Brazaitės ir R. Polikaitės paruoštos knygelės. Jos perėjusios lituanistines mokyklas gal lengviau įsigyvena į dabartinių vaikų poreikius. Brazaitytės knyga trečiam sky-

riui jau šiais mokslo metais naudojama kaikuriuose mokyklose su dideliu pasisekimu.

R. Kučienė pabrėžė, kad visų mokyklų vedėjai yra gavę Švietimo tarybos išleistų leidinių sąrašus, todėl ragina mokytojus su jais susipažinti.

Šios konferencijos pirmą paskaitininkę dr. Dalią Katičiūtę-Boydston pristatė Dana Dirvonienė, Lemont Montessori mokyklų "Žiburėlis" vedėja. Dr. D. Boydston dėstė psichologiją St. Xavier kolegijoje, šeštajam mokslo ir kūrybos simpoziume buvo atsakomą už humanitarinių ir socialinių mokslų programos organizavimą, yra išrinkta į pirmąją Kauno U-to tarybą. Dr. D. Boydston eilę metų dirba su ateitininkų jaunu, ši pavasarį vienam semestru išvyksta į Lietuvą Vilniaus U-te dėstyti psichologiją.

Dr. D. Boydston paskaitos tema "Motyvacija". Žodis motyvacija Lietuvių enciklopedijoje apibrėžtas kaip motyvų grupė, apsprendžianti arba pateisinanti kurį veiksmą.

Vaikai dar labai jauni jau yra pajėgūs apsispręsti ar jie nori ar ne. Priežastys, dėl kurių vaikai ir suaugę apsisprendžia vienaip ar kitaip, anot dr. D. Boydston, galima suskirstyti į kelias grupes.

Elgesiai, kurie savyje turi įprotį yra lengviausi ir paprasčiausi. Tokie elgesiai nereikalauja ypatingos motyvacijos, todėl labai svabu nuo jaunų dienų ugdyti gerus įpročius.

Kita motyvacijos grupė susirūsta su malonumu, patenkiniu fizinių, psichinių poreikių. Kaip: malonu susitikti su draugais, skanu pavalgyti, dvasiniai atsigaunama iš klausius geros muzikos ir pan.

Elgesiai su tam tikra savybine mone savyje būtų kita moty-

vacijos grupė. Pav. esu moteris, tas faktas motyvuoja tam tikram elgesiui, motina, katalikė, mokytoja.

Ilgalaikė nauda–dabar siekti mokslo, kad ateitis būtų geresnė. Tokie elgesiai ne visada gali būti malonūs dabar, bet šiuo tarpu turiu elgtis taip, kad ateitis būtų užtikrinta.

Socialinis, ideologinis, savivarbos jausmai taip pat vaidina didelę reikšmę motyvacijoje.

Labai didelę reikšmę jaunimo ir vaikų motyvacijai tam tikriems elgesiams vaidina suaugusio motyvacija: Tėvų, mokytojų,

Pav. mokytojas lituanistinėje mokykloje: kodėl jis – jį ten dirba – koks jų tikslas? Ar dirba todėl, kad jaučia pareigą kaip mokytojas, ar tikrai nori padėti lietuviukui išmokyti gimtosios kalbos, ar jis–ji laiminga, ar mėgsta dėstomą dalyką, klasę ir pan. Nuo mokytojo nusistatymų šiais klausimais dalinai priklauso ir jo klasės vaikų atsišnešimas į lituanistinę mokyklą.

Savigarbos ir pagarbos elementai visur ir visada vaidina didelį vaidmenį motyvacijoje. Vaikas gerbtinas kaip žmogus, nesitiktina pagarbos klasėje iš vaikų, ar suaugusių, jei jie jaučiasi nuolat žeminami, jų nuomone nesiskaitoma.

Antra šios konferencijos paskaita Nijolės Gierštikienės, pavadinta "Grafinė Re-prezentacija". N. Gierštikienė dirba amerikiečių mokykloje ir šią studiją ruošė "master's degree" gauti, ji buvo paruošta anglų kalboje vyresniems vaikams, bet tuo laiku ji dirbo lituanistinėje mokykloje ir norėjo savo darbą išbandyti su antro skyriaus mokiniiais Donelaičio mokykloje. Tam tikslui supaprastino savo studiją išvertė į lietuvių kalbą ir sėkmingai išbandė su

(Nukelta į 13 psl.)

LOS ANGELES TAUTINIŲ NAMŲ PRANEŠIMAS

Skautų Būklo Reikalai.

Tautinių Namų Valdyba, persvarsčiusi patalpų klausimą, nusprendė:

1. Patalpa, turinti 1300 kv. pėdų, ir susidedanti iš dviejų kambarių posėdžiam ir salės susirinkimams (ši patalpa išnuomojama už \$1,300.00 mėnesiui) yra leidžiama naudotis skautams ir visoms lietuvių organizacijoms v e l t u i, nuo 1990 metų sausio 1 dienos.

2. Kiekviena organizacija, naudojanti šias patalpas, bus atsakinga už tvarkos bei švaros palaikymą.

3. Patalpų priežiūra pavedama Lietuvių Skautų Rajono Vadovybei, kuri bus tiesioginiai atskominga Tautinių Namų Valdybai už patalpų tvarką bei švarą. Visais reikalais kreipkitės į Skautų Rajono vadovą Rimtautą Dabšį, tel. (213) 665-4303.

4. Tikimės, kad visos organizacijos, naudojantys šias patalpas, pilnai įvertins suteiktas privilegijas ir prisidės prie bendro darbo, palaikant švarą ir tvarką.

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų Valdyba

tik savimi tesirūpino ir savais reikalais tegyveno, tad iš kur draugai galėtų rasti?

Tenka stebėtis, kad yra daug "žinomų" žmonių, kurie dar fondui nepriklauso. Aš dažnokai fondo leidinių pavartau. Jeigu ten nepavyksta rasti, tai tenka fondo sąrašus vartyti. Yra keista, bet, deja, taip pasitaiko, kad yra akademikų ir profesionalu paramos įvairiems projektams prašančių, tačiau jų fondo sąrašuose nesurasime. O taip neturėtų būti! Tad šiais "Penkių milijonų metais", kiekvienas fondo narys galėtų pasistengti, kad jo šeimos nariai ar artimieji, irgi į fondo darbus įsijungtų. Tik bendromis jėgomis galėsime didesnius darbus atlikti. Tad nei vienas neturėtų nušalėje stovėti, bet į bendrą darbą jungtis!

Juozas Žygas

Mirė Albinas Stiklakis

Albinas Stiklakis taurus lietuvis, Suvalkijos sūnus. Gimęs ir augęs Gudelių vls. Marijampolės aps. Vaiko amžiuje neteko motinos. Lankė ir baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. 1934 m. įstojo į VD universitetą, Teisinių fakulteto ekonomijos skyrių. Tuo pat metu jis įstojo į Lietuvių Studentų Tautininkų Korporaciją Neo-Lithuania ir išliko jos gretose iki savo mirties.

Po metų studijas nutraukė, eidamas atlikti karinę prievolę. Jis ją atliko 9 pėst. L.K. Vytenio pulke, Marijampolėje ir į atsargą išėjo j. puskarininko laipsniu. Grįžo į Kauną ir tęsė studijas, o pragyvenimą pelnėsi, dirbdamas Švietimo Ministerijos žinyboje. 1940 m. Švietimo Komisarų iš darbo atleistas, Albinas susirado prieglobstį pas prof. P. Galaunę, Kultūros muziejuje ar kito vardo įstaigoje, Kaune. Vokietijos okupacijos metais jis dirbo Vidaus Reikalų valdyboje, provincijoje, Alytuje ir kt. 1944 pasitraukė į Vokietiją.

Albinas Stiklakis (1913-1990)

Vokietijoje Albinas pradėjo, kaip kiti tremtiniai, auslaenderio dienas. Karui pasibaigus įstojo į Pabaltijo Universitetą, Pinneberg, gilinti studijas. Atsikėles į JAV, apsigyveno Marquette parke, Chicagoje. Dirbo nekvalifikuotu darbininku. Darniai reikėsi Chicagoje įsikūrusiam Lietuvių tautiniame akademiniame sambūryje, kaip ir išeivijos Laisvės Kovotojų Sąjungos veikloje. Neolituanams pradėjus organizuotą veiklą išeivijoje, Albinas buvo aktyvus jų darbuose.

Pastaruosius kelis metus Albinas gyveno Harrisville, Wisconsin. Ten jis pasistatydino namuką ant ežero kranto ir ramiai leido dienas, nemažai laiko skirdamas žvejyjimui. Pereitų metų pabaigoje pasireiškė jo sveikatos pablogėjimas. Gruodžio mėnesį du kartus buvo tiriamas, ligoninėje. Šių metų sausio 17 d. nuvežtas į ligoninę, Portage, WI, ten ir mirė, sausio 18 d.. Jo palaikai buvo pašarvoti Westfield, o sausio 22 d. religinėmis apeigomis palaidoti tos vietovės kapinėse. Kapuose su Velioniu Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos vardu atsisveikino dr. Tadas Palionis, Velionio draugų var du Dr. Janevičius ir kt.

(tp ir mv)

CLEVELANDO PARENGIMAI

- VASARIO 18, Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia ALT ir LB.
- VASARIO 24, Pilėnų Tunto tradicinis 'Blynų Balius' Lietuvių Namuose.
- VASARIO 25, Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas
- KOVO 4, "Taupos" kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas
- KOVO 18, Kaziuko Murgė
- BALANDŽIO 21 D. Grandinės parengimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.
- BALANDŽIO 22, 12 val. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas. Visi kviečiami.
- BIRŽELIO 10, Birželio minėjimas. Ruošia Pabaltiečių komitetas.
- LIEPOS 15, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.
- LIEPOS 29, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.
- RUGSĖJO 29, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.
- SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.
- LAPKRIČIO 11, 11:30 v. Šv. Jurgio parapijos salėje tradicinis Šv. Jurgio parapijos Mini-festivalis.
- GRUODŽIO 24, 9:30 val. bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Darbo konferencija...

(Atkelta iš 12 psl.)

savo studentais. Tema "Rykliai". Tikslas – konkrečiais vaikų darbais juos supažindinti su pagrindiniais konceptais apie ryklius. Rykliai: yra žuvis, gyvena vandenyne, yra didžiausios žuvys pasaulyje, visi turi dantis, ką jie ēda. Šitas paruošimas, su pažindinimas su naujais žodžiais ir konceptais labai palengvino teksto skaitymą apie ryklius.

Sunku susidaryti vaizdą nedalyvavus konferencijoje ir

Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas
maloniai kviečia visus į tradicinį

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1990 m. vasario 24-tą dieną, šeštadienį, 7 v.v.
Clevelando Lietuvių Namuose
877 East 185th Street

Meninę programą atliks
australietė sesė skautė,
solistė **VIRGINIJA BRUOŽYTĖ**
Akomponuoja
muzikė **RITA KLIORIENĖ**

Po programos šilta vakarienė su šampanu.
Šokiams gros jaunimo orkestras **VILTIS**.

Pelnas skiriamas vasaros stovyklai.

Bilietai
suaugusiems \$13.00 asmeniui, jaunimui \$7.00.
Bilietus platina ir stalus rezervuoja
s. M. Puškorienė, tel. 486-8613

LTMA "ČIURLIONIS" JUBILIEJUS

Čiurlionio ansamblis sparčiai ruošiasi 50-ties metų jubiliejui. Vasario 9 d. smulkiau apie šventės programą pranešė jubiliejaus komiteto pirmininkas Jurgis Malskis.

Jubiliejaus šventė įvyks gegužės 5-6 dienomis Dievo Motinos parapijos salėse ir Lietuvių namuose.

Sudaryti Garbės ir Talkos komitetai. Pagrindinis jubiliejaus akademijos kalbėtojas bus dr. Emanuelis Jarašūnas, buvęs čiurlionietis. Čiurlionio ansamblio sukaktuvinį leidinį redaguos Aurelija Balašaitienė.

Koncertas įvyks šeštadienį, gegužės 5 d. Dievo Motinos parapijos salėje.

prieš akis neturint jos paruoštos medžiagos, kurią kiekvienas dalyvis turėjo laimę gauti. Jos studija nuosekliai, planingai išgalvota ir patiekta. Panašiu principu dirbama Montessori mokyklose. Priešmokykliniame amžiuje vaikai dirba su paruošta medžiaga, kuri pristatoma taip, kad ir sunkūs konceptai lengvai suprantami, o pradžios Montessori mokyklose vaikai mokomi patys suplanuoti savo temą ir surinkti jai reikiamą medžiagą.

N. Gierštikienė paruošė lapą apie Mindaugą, o Vida Brazaitytė grafinį išdėstymą pritaikė daiktavardžiui.

Reikia lenkti galvą mokytojoms, kaip N. Gierštikienė sutikusiai pasidalinti savo darbu-studija su bendraminčiais.

Ši darbo konferencija buvo gerai suplanuota, įdomi, davusi teorijos dr. D. Boydston paskaitoje ir praktiškų idėjų N. Gierštikienės studijoje.

Stasė Vaišvilienė

nos parapijos salėje. Meno vadovas ir dirigentas Gediminas Purlys talkos komiteto posėdyje pranešė, kad koncerto repertuarą sudarys Čiurlionio ansamblio 50-ties metų tradicijos palikimas, bet bus ir pora naujų dainų iš Lietuvos.

Sekmadienį, gegužės 6 d., Čiurlionio ansamblis giedos pamaldose Dievo Motinos Šventovėje. Po pamaldų, 12 val. parapijos salėje įvyks vieša jubiliejaus akademija. Po akademijos Čiurlionio ansamblis vyks į Visų Sielų kapines pagerbti mirusį "Čiurlionio" ansamblio įkūrėją komp. Alf. Mikulskį ir kitus mirusius čiurlioniečius.

Jubiliejaus banketas įvyks tą pačią dieną, gegužės 6, Lietuvių namų salėje.

Lietuvių namuose ištisą savaitgalį bus eksponuota Čiurlionio ansamblio archyvinė paroda.

Talkos komiteto posėdis įvyko vasario 9 d. Lietuvių namuose. (js)

• **TAUPOS** kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas bus kovo 4 d., sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Į kooperatyvo valdybą kandidatuoja du nariai, ištarnavę praėjusių metų kadenciją – adv. Egidijus Marcinkevičius ir Dana Ramonienė.

• **DR. STEPAS MATAS** ir **INŽ. ROMAS BUBLYS** paskirti Northern Illinois universiteto egzekutyvinės tarybos patarėjais. Praėjusią savaitę jiedu dalyvavo pirmajame egzekutyvinės tarybos posėdyje Chicagoje.

Dr. Stepas Matas yra LTV plieno bendrovės tarptautinio verslo direktorius ir inž. Romas Bublys – **ARGO-TECH** bendrovės viceprezidentas. (js)

GRINDERS

GARDNER
DOUBLE
DISK

GRINDER
OPERATOR

Apply in person
UNIVERSAL GRINDING
1234 W. 78th
Cleveland, OH 44102

(7-9)

COOK

Merrill has openings for AM & PM Cooks with exp. Merrill Lynch Conference Center. Good Salary & benefits. Call Personnel (609) 282-2676.

(3-5)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES & LPN's
To work & live in a small congenial community. Colin Anderson Center has immediate openings for registered nurses & LPN's for all shifts. Apply, call or write to:

Ghislaine Douglas
Colin Anderson Center, P.O. Box 106
St. Marys, W. Virginia 26170
304-684-2441 EOE

(3-22)

Vilniaus Ansamblis baigęs koncertą sausio 27 d. New Britain, CT. Ansamblio nariai, iš k.: Antanas Smoluskas, vadovas, Arūnas Malikėnas, Jolanta Čiurilaitė, Lina Naikelienė ir Antanas Valuckas.
A. Dziko nuotr.

NAUJOJI VILTIS

Žurnalo "Naujoji viltis" 1989 metų numeris 22, redaguojamas redakcinės kolegijos: V. Abraičio, A. Budreckio ir S. Santvaro ir leidžiamas LST Korp! Neo-Lithuania kartu su ALTautine Sąjunga, šią savaitę išsiunčiamas jo nuolatiniais skaitytojams.

Šis numeris pradedamas literatūrine dalimi, kurioje telpa: 1. Ramutės Skučaitės, buvusios Sibiro tremtinės, eilėraščiai, 2. Jurgio Jankaus pasakojimas: "Ne herojus, bet kitoks", 3. Stasio Santvaro: "Trys sonetai" ir straipsnis "Operos lyrinė drama".

Politikos dalyje telpa straipsniai: 1. Dr. V. Skuodžio "Organizuota kova už lietuvių išlikimą", 2. V. Trumpos "Mūsų istorikų dienos ir darbai", 3. V. Abraičio "Prezidentas Antanas Smetona, Lietuvą okupavus", 4. Dr. D. Krivicko "Teisės reformos kai kurie bruožai Sovietijoje", 5. Z. Raulinaičio "Mūšis ant Baltijos ledo 1270 m. vasario 16 dieną", 6. Dr. B. Nemicko "Ribbentropo-Molotovo suokaltis", 7. J. Žygo "Kelkitės!, Kelkitės!", 8. Dr. A. Budreckio "1988 metų įvykių kronika okup. Lietuvoje", 9. J. Janušaičio "Kultūrinių ir visuomeninių įvykių kronika".

Jaunimo skyriuje rašo A. Gulbinienė ir V. Plioplys apie korporaciją Neo-Lithuania.

Skyriuje pagarba mirusiems J. Janušaičio ir M. Valiukėno minimi visa eilė pagarbos vertų kultūrininkų ir visuomenės veikėjų. Atskirai išsamiau M. Valiukėnas prisimena savo brolių Antaną Valiukėną ir A. Mironas apie savo dėdę Kan. Vladą Mironą, buvusį nepriklausomos Lietuvos ministerių pirmininką.

Gausus ir recenzijų bei anotacijų skyrius.

Žurnalo redakcija ir administracija skaitytojų atsiprašo už pavėlauotą žurnalo išleidimą dėl ne nuo jų priklausiančių techninių kliūčių.

Norintieji žurnalą gauti kreipiasi į žurnalo administratorių:

O. Kremeris
1005 Sherwood Drive
La Grange Park, IL 60525
tel: (708) 354-7374

Ingrida Bublėnė savo įstaigoje.

Pokalbis su Ingrida Bublėnė - IB Communication firmos prezidente

— Kas jus paskatino įsteigti naują firmą ir kokie tos firmos atliekami patarnavimai?

— Po dešimties metų tarnybos advertising ir public relation darbe ir pažintys bei užmegsti kontaktai su įvairiomis firmomis padarė mane tapti savarankiška. Šioje srityje ilgiausiai dirbau žinomoj Clevelando formoj Jerome H. Schmelzer and Associates. Ten turėjau atsakingas pareigas, kaip naujų kontraktų suradėja ir jų administratorė. Per eilę metų turėjau progos susipažinti su šios srities atliekamais darbais bei šių laikų komerciniais reikalavimais. Teko vadovauti elektroninės ir skaitomos medijos užpirkime, suvažiavimų ir įvairių įmonių specifinių renginių suorganizavime ir pravedime.

Kadangi mano firma taip pat pilnai aptarnauja įvairias komunikacijos sritis, todėl ir skelbiamės, kaip full service advertising and public relations firma.

— Kur jūsų įstaiga randasi ir kas jos bendradarbiai?

Įstaigą atidariau Clevelando lietuvių centre t.y. Dievo

Motinos parapijos patalpose, kurios šiuo metu yra pertvarkomos ir pritaikomos įstaigų reikalams. Džiaugiuos, kad kun. Gediminas Kijauskas S.J. šias patalpas išnuomuoja ir iš čia galiu patarnauti ir apylinkės lietuviams. Mano firmos viceprez. Jim Meloney, yra šios srities veteranas su neeiliniais gabumais, taip pat išdirbęs eilę metų žymiose firmose. Tačiau specifiniame darbam samdome įvairių sričių profesionalus. Stengiamės kuo daugiau pasinaudoti lietuviiais profesionalais.

— Kas jūsų klientai ir kaip juos surandate?

Mūsų klientai tai įvairios kompanijos, institucijos, universitetai bei organizacijos. Šiuo metu ruošiam kelioms kompanijoms brošiūras, video pristatymą ir specialią programą vienai lėktuvų firmai bei lokaliniams restoranams radijo reklamas.

— Kas jus sudomino dirbti šioje srityje?

Esu baigusi griežtuosius mokslus, tačiau labai mėgstu su žmonėmis bendrauti, todėl dabartinė mano darbo sritis mane labai domina. Taip pat

Korp! Filiae Lithuania Kolegei

ONAI DIDŽIULYTEI – KARUŽIENEI

mirus Lietuvoje, seseriai BRONEI MIKLIENEI ir jos artimiesiems, giliai užuojautą reiškia.

Filijos: Paprockienė Birutė
Malėnienė Stasė
Švarienė Aleksandra
Šukienė Valerija
Didžiulienė Alė

A. A.

BRIGITAI NASVYTIENEI

mirus, dukroms DALIAI ir JULIJAI, sūnui ALGIUI, jų šeimoms ir giminiams nuoširdžią užuojautą reiškia.

Ona Naumanienė
Genovaitė ir Albinas Karsokai
Rita ir Palmer Zavodny
Algis ir Betty Karsokai
Kęstutis Karcokas

‘Kultūrinis maratonas’

Vasario 4 d. Clevelando lietuvių parapijos salėje įvykęs OKTAVOS koncertas atrodo apvainikavo atlikėjų iš Lietuvos "maršą", o gal greičiau "maratoną", nors, kaip sako senas lietuviškas posakis—kaip pavadinsi, taip nepagadinsi. Patys senbuviai stebėjosi sutikę vasario 4-tą

visuomeninis darbas ir lankymas įvairių kursų mane taip pat paskatino šiam darbui. Ypač daug patyrimo įgijau būdama aktyvi visuomeninė veikloj. Tik gaila, kad mes savo veikloje nesinaudojame daugelio šio krašto galimybių ir priemonių, kurias galėtume panaudoti laisvinimo darbe. Gyvenant šiame greitai komunikacijos pasaulyje ši sritis vaidina labai didelį vaidmenį.

— Ar jūsų įstaiga pagal reikalavimą aptarnaus ir kituose miestuose?

Šiuo metu aptarnaujam klientą New Yorke ir Chicagoje. Ypatingai kviečiame lietuvius biznierių pasinaudoti mūsų patarnavimais. Tikimės artimoj ateityje aptarnauti ir Lietuvos prekybininkus. Jeigu kas interesuotųsi mūsų aptarnavimu, galite skambinti (216) 486-8692 arba susisiekti per fax (216)486-8612. (rt)

veidų, kuriuos buvo ir pamiršę. Regis "Oktava" pagal lankytojų skaičių bus sumušęs rekordą. Skambėjo senos ir naujos dainos, ir nors atrodo artistai šiek tiek bandė, pagal savo supratimą, pataikauti klausytojų skonui, koncertas pasisekė, pasibaigęs Clevelando lietuvių klube, kur jau nebebuvo dainų ir kalbų, bet buvo nuoširdus paplepėjimas.

Nuodėmė tikriausiai būtų komentuoti profesionalų pasirodymą, bet negalima nepagirti "Oktavos" už tai, kad ji bene pirmoji sugebėjo išjudinti ir jauniausią išeivijos (tarp savęs kalbančios angliškai, o su tėvais dar lietuviškai) dalį. Kartu, žinoma, Elvio Preslio gerbėjai buvo irgi nepamiršti. Liutauras Čepacas savo dainomis matyt sužavėjo ne vieną mamą ir močiutę, o choreografiniai Eriko Meškauskaitės tarpai demonstruojantys Lietuvos gimnastikos galimybes ir primenantys gražuolių konkursą Vilniuje, atrodo įnešė į visą koncertą ne tik nuostabą, bet ir klausukų dėl "Oktavos" žanro.

Clevelandas "Oktavai" tik pusiaukelis Amerikos žemynė. Tiesa, gana ilgas pusiaukelis. Todėl reikia tikėtis, kad kiek atsikvėpusi čia "Oktava" ir toliau sėkmingai žadins, gaudins ir linksmins ir tą lietuvišką publiką, kuri padarė ir keliai Lietuvai. Ir palinkėti jai sėkmės.

(pv)

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

• **PIANISTAS ANTANAS SMETONA**, pakviestas Lietuvos Tautinės Filharmonijos direktoriaus Gintauto Kėvišo, kovo 2-3 dienomis koncertuos Vilniuje ir Kaune su Filharmonijos orkestru – dirigentas Mario di Bonaventura, skambins Beethovenn'o "Emperor" koncertą.

Po to jis duos solo koncertus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Pane-

vėžyje. Pirmas koncertas įvyks Kaune vasario 21 d.

• **ČIURLIONIO** ansamblis š.m. rugsėjo mėn. pradžioje išvyks koncertų turui į Lietuvą. Istorinėje kelionėje ansamblis koncertuos Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Giedos komp. Alfonso Mikulskio "Mišias už kenčiančią Lietuvą" Vilniaus katedroje ir Klaipėdos lietuvių šventovėje, kuri neseniai buvo restauruota ir grąžinta tikintiesiems.

Čiurlionio ansamblis susikūrė 1940 m. sausio 15 d. Vilniuje ir, švėsdamas 50 metų jubiliejų, grįžta Lietuvos sostinę, į savo gimtąjį miestą. (js)

VASARIO 16-osios MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 72-jų metų sukakties minėjimas įvyks sekmadienį, vasario mėn. 18 d. sekančia tvarka:

10 val. – Šv. Mišios Die-

Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. Gedimino Purlio, atliks meninę programą Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

vo Motinos parapijos bažnyčioje. Prieš Mišias, vėliau pakėlimas prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę.

10:30 val. – Šv. Mišios Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

4 val. – Iškilmingas minėjimas Dievo Motinos parapijos salėje, 18022 Neff Road.

Kalbas pasakys: Lietuvos partizanas **POVILAS PEČIULAITIS** ir tarptautinės teisės advokatas **WILLIAM J. H. HOUGH III** iš New Yorko, autorius plataus veikalo apie Pabaltijo Valstybių okupacijos neteisėtumą.

Koncertinę dalį atliks **ČIURLIONIO ANSAMBLIS** vadovaujamas Lietuvos Konservatorijos Klaipėdos fa kultetų profesoriaus **GEDIMINO PURLIO**.

Clevelando visuomenė prašoma gausiai dalyvauti.

Rengia **ALT Skyrius** ir **LB Apylinkė**.

• **STASYS LOZORAITIS**, Lietuvos atstovas Washington, priėmė The City Club kvietimą kalbėti City Club forume pirmadienį, vasario 19 d.

Forumas prasidės priešpiečiais 12 val. The City Club restorane, 850 Euclid Ave., 2-me aukšte.

Po priešpiečių Lietuvos atstovo kalba, klausimai ir atsakymai. The City Club forumas bus rekorduojamas ir vėliau transliuojamas per 140 radijo stočių.

Lietuviai kviečiami dalyvauti Forumo priešpiečiuose. Kaina \$15.50 asmeniui. Reikalingos rezervacijos – galite pageidauti 'su lietuvių grupe'. – tel. 621-0082.

Daugiau info. apie atstovo viešnagę Clevelande galite sužinoti pas Paulių Alšeną. (js)

• **LIETUVIŲ SODYBA** Lietuvos Nepriklausomybės šventę minės penktadienį, vasario 16.

Sodybos gyventojai rengia priešpiečius, kuriuose kalbės dr. Antanas Butkus. (js)

• **ŠV. KAZIMIERO** lituanistinės mokyklos mokiniai

Lietuvos nepriklausomybės sukaktį prisimins įscenizuodami demonstraciją Vingio parke. Mokiniai atvyks į Dievo Motinos parapijos salę su trispalvėmis, šukiais, dainuos žygio dainas, pasakys kalbą. Užbaigdami sugiedos Lietuvos himną.

Nepriklausomybės šventę Šv. Kazimiero mokykla švęs šeštadienį, vasario 17 d., 11 val. Dievo Motinos parapijos salėje. (js)

• **LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO** d-jos Valdyba, sulaukusi kuklaus pelno iš tautinės muzikos ansamblio "Vilnius" koncerto, ir gavusi šiek tiek paramos iš Kultūrinių darželių federacijos, nutarė toliau vykdyti

lietuvių darželio atnaujinimo darbus.

Valdyba paprašė skulptorių Ramojo Mazoliauską padaryti dr. Jono Basanavičiaus biustą ir atidarymo iškilmės įvyks liepos 22 dieną. Po iškilmių, tą pačią dieną, Gwinn sodyboje rengiamas pobūvis ir gegužinė.

Lietuvių kultūrinio darželio d-ja taip pat nutarė tapti garsaus The Cleveland Garden Center ir Clevelando kultūrinių darželių federacijos nare. (js)

* **EDMUNDAS IR JAD-VYGA ČAPAI**, Pompano Beach, FL., atnaujinami Dirvos prenumeratą, atsiuntę auką 50 dol. Ačiū.

Vladui Čyviui, bendruomenės veikėjui, vasario 4 d. buvo surošta staigmena jo 75-rių metų sukakties proga. Į Clevelando Lietuvių namus susirinko apie 150 svečių. Nuotraukoje dukros Rta Klierienė ir Vida Švarcienė su tėvu prie raguolio. V. Bacevičiaus nuotr.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

A. A.

ANTANUI JUCĖNUI

mirus, mielai **BRONELEI JUCĖNIE-NEI**, dukroms ir sūnui su šeimomis, reiškiame gilią užuojautą.

Liuda ir Vincas Apaniai

Mielai

BRIGITAI NASVYTIENEI

mirus, jos dukroms ir sūnui bei visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

*Eugenija ir Vytautas
Meškauskai*

A. A.

ANTANINAI JANULAITIENEI

mirus, jos vyrui **PRANUI** ir sūnams su šeimomis, nuoširdžią užuojautą reiškiame.

Aldona ir Jonas Rasteniai

DIRVA

• DR. LEONO IR IRE-NOS KRIAUCELIŪNŲ adresas yra sekantis: 13400 Parker Road, Lemont, IL 60439. Tel. (708) 301-8183.

* DR. BR. APSHAGA, Thompson, Ct., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* EUGENIJA IR BRO-NIUS BLINSTRUBAI, Oak Lawn, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* "BERŽELIS", Hartfor-

do tautinių šokių grupė, per Dalią Dzikienę atsiuntė Dirvai auką 25 dol. Ačiū.

* PETRAS PETRUŠAITIS, Rasine, Wisc., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* DR. ANTANAS BUT-KUS, Shaker Hts, Oh., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* PETRAS ŽOLYNAS, Chicago, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* VYR. SKAUČIŲ ŽIDI-

Dirvos reikalais įvykusio pasitarimo Clevelande, š.m. vasario 11 d., dalyviai. Iš kairės: Vilties draugijos vykd. vicepirm. dr. Vladas Bložė, Naujosios Vilties red. Vytautas Abraitis, Vilties d-jos pirm. inž. Vaclovas Mažeika, Vilties d-jos sekr. Vladas Blinstrubas, Dirvos ko-red. Stefa Gedgaudienė, ALT Sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas, Dirvos red. Vytautas Gedgaudas ir Tautinio Sąjūdžio pirm. inž. Eugenijus Bartkus. Žemiau spausdinama pasitarimo dalyvių pareiškimas.

ALOYZUI SIRUSUI

mirus, jo žmonai GRAŽUTEI bei visiems artimiesiems gilia užuojautą reiškiame.

*Eugenija ir Vytautas
Meškauskai
Birutė Sidzikauskienė*

Mielai mamytei

A. A.

BRIGITAI NASVYTIENEI

mirus, dukroms DALYTEI ir JULIJAI, sūnui ALGIRDAI, JR. nuoširdžią užuojautą reiškia.

*Stasė ir Jonas
Kazlauskai*

Brangiam Bičiuliui,

Dipl. inžinieriui BRONIUI GALINIUI

mirus, žmonai IRENAI, dukrom GIEDREI ir JŪRAI, bei jų šeimom, giminėm, o taip pat Bostono ALIAS skyriaus nariam reiškiame gilia ir nuoširdžią užuojautą.

Alė ir Stasys Santvarai

Iškeliavus Amžinybėn

A. A.

ARŪNUI MAŽEIKAI

nuoširdžiai užjaučiame Jo tėvus ANICETĄ ir JURGĮ bei sesutę SIGUTĘ ir drauge liūdime

*Janina ir Mečys
Rumbaičiai*

Daytona, FL.

NYS, Clevelande Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

* ŠARŪNAS LAZDINIS, EPO, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 75 dol. Ačiū.

* JONAS IR ANELĖ GUMBELEVIČIAI, Winston, Or., atnaujindami Dirvos prenumeratą oro paštu, atsiuntė auką 50 dol. Ačiū.

* VINCAS JUODVALKIS IR JONAS PETRONIS, atnaujindami Dirvos prenumeratą oro paštu, atsiuntė auką 50 dol. Ačiū.

* ALGIS IR LAIMA JURKŪNAI, La Grange, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* JUOZAS TAORAS, St. Petersburg, Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

* A. DAUNYS, St. Petersburg, Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* VYTAUTAS IR IRENA ALANTAI, Redford, Mi., Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

* ANTANAS IR MARY VANAGAI, Azle, Tx., atnaujindami Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

* "SŪKURIO" koncerto Clevelande rengėjai, per D. Čipkienę, Dirvai atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auškojo

Hartfordo Taut. Šokių grupė
"Berželis" 25.00
J. Ališauskas, Berwyn 5.00
L. Beleckis, Ravena 5.00
P. Pečenkis, Elizabeth 10.00
P. Petrušaitis, Racine 25.00
A. Konce, Woodhaven 10.00
L. Raslavičius, Elk Grove 5.00
V. Jankus, Delran 5.00
R. Jurkūnienė, Lomita 10.00
Dr. A. Butkus, Shaker Hts., .. 25.00
E. Likanderis, Chicago 15.00
P. Pajojus, Detroit 5.00
Br. Kovas, Norwood 5.00

PAREIŠKIMAS

Š.m. vasario 11 d. Cleveland, Ohio, įvyko pasitarimas "Dirvos" reikalais. Pasitarime dalyvavo Tautinės Sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas, "Vilties" draugijos pirm. Vaclovas Mažeika, vicepirm. dr. Vladas Bložė ir sekr. Vladas Blinstrubas, "Naujosios Vilties" redaktorius Vytautas Abraitis, Tautinio Sąjūdžio pirm. Eugenijus Bartkus, "Dirvos" redaktorius Vytautas Gedgaudas ir ko-redaktorė Stefa Gedgaudienė.

Kaip žinome, šiais metais "Dirva" švenčia 75 metų deimantinį jubiliejų. Žinant mūsų spaudos išeivijoje sąlygas, kada neturime specialių fondų ir tik dėka pasišventusių redaktorių, bendradarbių, skaitytojų ir rėmėjų "Dirva" galėjo sulaukti tokios gražios sukakties, ši sukaktis darosi dar reikšmingesnė ir prasmingesnė.

Šios sukakties proga vedamas ir piniginis vėjus, kad užtikrinti "Dirvai" šviesesnį rytojų.

Vytautas Gedgaudas jau virš 30 metų prie redakcijos vairo. Jo redagavimo metais "Dirva" augo, stiprėjo ir populiarėjo. Tapo vienu iš geriausių savaitraščių išeivijoje. Bet laikas bėga ir sąlygos keičiasi. Praėjusių metų rudenį Redaktorius pranešė "Vilties" draugijai, kad amžius ir sveikata verčia pagalvoti apie užtarnautą poilsį ir išreikškė pageidavimą, kad norėtų pasitraukti iš redaktoriaus pareigų.

Apsvarsčius susidariusią situaciją, ir įvertinant red. Vytauto Gedgaudo darbą, pastangas ir pasišventimą, vienbalsiai kviečiant, Vytautas Gedgaudas sutiko ir toliau redaguoti "Dirvą", kad visi kartu galėtumėme atšvęsti "Dirvos" deimantinį jubiliejų ir iškilmingai užbaigti vedamą vėją.

Taip pat reiškiamo gilia padėką visiems bendradarbiams, skaitytojams ir rėmėjams. Kviečiame ir toliau bendradarbiauti "Dirvoje", ją skaityti ir remti finansiškai.

Visiems mūsų gili padėka.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas	Vaclovas Mažeika
Vytautas Abraitis	Dr. Vladas Bložė
Eugenijus Bartkus	Vladas Blinstrubas
Stefa Gedgaudienė	Vytautas Gedgaudas

P. Žolynas, Chicago	25.00	J. Gumbelevičius, Winston	50.00
M. Bujokienė, Euclid	5.00	V. Juodvalkis ir	
Baltic Assn., Boston	10.00	J. Petronis, Los Angeles	50.00
V. Ažusienė, Lakewood	5.00	Clevelando Vyr. Skaucių	
Dr. A. Konce, St. Francisco	25.00	Židyns	50.00
J. Rumbutis, Geneva	10.00	P. Varkala, Anglija	25.00
Dr. Br. Apshaga, Thompson	25.00		
E. Blinstrubas, Oak Lawn	25.00		
K. Zemeckas, Indianapolis	5.00		
K. Adomavičius, Centerville	10.00		
V. Patalauskienė, Detroit	5.00		
J. Auštra, Baltimore	5.00		
Ed. Čapas, Pompano B.	50.00		
V.I. Alantai, Redford	25.00		
A. Vanagas, Azle	25.00		
V. Paulionis, Chicago	25.00		
A. Jurkūnas, La Grange	25.00		
J. Galinis, Lemont	10.00		
J. Saulėnas, Providence	10.00		
S. Berkiel, Antioch	10.00		
J. Taoras, St. P'burg	20.00		
A. Daunys, St. P'burg	25.00		
Sūkurių koncerto rengėjų			
komitetas	20.00		
Dr. V. Bložė, S. Pasadena	25.00		
K. Šidlauskas, St. P'burg	10.00		
S. Iganatavičius, Cleveland	5.00		
V. Katinas, Richmond Hill	10.00		
Br. Dirmantienė, Chicago	10.00		
P. Gaubys, Sunland	5.00		
Š. Lazdinis, EPO	75.00		

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

* TAUTVIRTAS GIED-RYS, Vytauto D. Universiteto absolventas, 233030 Kaunas, 25-čio 112-47, Lithuania, kuriam Pasaulio Lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras pavedė leidžiamam veikalui rinkti žinias apie baigusius Vytauto D. Universitetą Kaune, kreipdamasis į visus šio universiteto absolventus, prašo pranešti jam savo adresą, kad galėtų išsiųst klausimų lapą.